

Pašvaldību darba un piedāvāto pakalpojumu vērtējums

Latvijas uzņēmumu vadītāju aptaujas rezultāti

2025. gada aprīlis - jūnijs

Saturs

Pētījuma tehniskā informācija	3
Aptaujāto uzņēmumu profils	4
Galvenie secinājumi	5
Rezultātu grafisks attēlojums	7
Pielikums	36
Pilni atvērti jautājumu atbilžu teksti	37
Aptaujā izmantotā anketa	43

Pētījuma tehniskā informācija

- ❖ Pētījuma veicējs: **Pētījumu centrs SKDS**
- ❖ Ģenerālais kopums: **visu Latvijas strādājošo uzņēmumu vadītāji**
- ❖ Izlases veidošanas avoti:
 - 1) izmantojot **Centrālās statistikas pārvaldes (CSP), Lursoft un publiski pieejamas uzņēmumu datubāzes**
 - 2) aicinot **pašvaldības izplatīt aptauju attiecīgās pašvaldības uzņēmumu vadītāju vidū**
- ❖ Izlases apjoms: **1336 respondenti, t.sk. 256 no pašvaldību izsūtītajiem uzaicinājumiem**
- ❖ Aptaujas metodes: **telefonintervijas (CATI), interneta aptauja (CAWI)**
- ❖ Ģeogrāfiskais pārklājums: **visa Latvija**
- ❖ Aptaujas norises laiks: **23.04.2025. - 06.06.2025.**
- ❖ Datu svēršana: dati tika svērti **atbilstoši CSP 2023. gada statistikai** par uzņēmumu sadalījumu pēc pazīmēm: nozare, pievienotā vērtība pēc darbinieku skaita uzņēmumā. Šajā materiālā norādīti svērti procenti un nesvērts respondentu skaits.

Aptaujāto uzņēmēju profils

		Kol. %	Skaitis
Nozare	Ražošana (NACE2 kodi: A, B, C, D, E)	14.6	371
	Tirdzniecība (NACE2 kodi: G)	22.1	169
	Būvniecība (NACE2 kodi: F)	8.7	128
	Pakalpojumi (NACE2 kodi: H, I, J, K, L, M, N, P, Q, R, S)	54.6	668
Darbinieku skaits uzņēmumā	1 - 9 darbinieki (mikrouzņēmumi)	23.4	850
	10 - 49 darbinieki (mazie uzņēmumi)	25.0	318
	50 - 249 darbinieki (vidējie uzņēmumi)	27.6	122
	250 un vairāk darbinieku (lielie uzņēmumi)	24.0	46
Uzņēmuma gada apgrozījums	1. kvintile (Zem 50 000 Eur)	6.2	216
	2. kvintile (50 000 Eur - 180 000 Eur)	6.6	218
	3. kvintile (180 001 Eur - 750 000 Eur)	8.9	208
	4. kvintile (750 001 Eur - 3 000 000 Eur)	17.0	217
	5. kvintile (3 000 001 Eur un vairāk)	48.7	209
	Grūti pateikt	12.5	268
Kapitāla izcelsme	Vietējais kapitāls	81.9	1197
	Vietējais un ārvalstu kapitāls	9.3	71
	Ārvalstu kapitāls	8.8	68
Reģions	Rīga	47.6	533
	Pierīga	20.2	273
	Vidzeme	8.8	153
	Kurzeme	9.2	153
	Zemgale	8.6	129
	Latgale	5.7	95
Uzņēmuma atrašanās vieta	Rīga	47.6	533
	Cita pilsēta	36.3	498
	Ārpus pilsētas	16.1	305

Bāze: visi respondenti, n=1336

		Kol. %	Skaitis
Novadi	Rīgas pilsēta	47.6	533
	Mārupes novads	4.4	50
	Jelgavas pilsēta	3.6	42
	Valmieras novads	2.9	41
	Madonas novads	1.8	39
	Ogres novads	2.1	38
	Kuldīgas novads	1.2	33
	Siguldas novads	2.3	33
	Dienvidkurzemes novads	2	32
	Ropažu novads	3.6	31
	Liepājas pilsēta	1.6	28
	Cēsu novads	1.5	28
	Ķekavas novads	1.3	27
	Jēkabpils novads	1.1	23
	Tukuma novads	1.3	21
	Daugavpils pilsēta	1.4	20
	Jūrmalas pilsēta	2.1	20
	Jelgavas novads	1.2	20
Novadi	Ventspils pilsēta	2	19
	Talsu novads	1.1	18
	Aizkraukles novads	0.8	16

Bāze: visi respondenti, n=1336

		Kol. %	Skaitis
Novadi	Ādažu novads	0.5	15
	Bauskas novads	1.1	15
	Rēzeknes pilsēta	0.5	13
	Alūksnes novads	1.2	13
	Dobeles novads	0.8	13
	Limbažu novads	0.9	13
	Smiltenes novads	0.5	13
	Gulbenes novads	0.7	12
	Ludzas novads	0.6	12
	Preiļu novads	0.5	12
	Rēzeknes novads	0.9	12
	Saldus novads	0.4	12
	Saulkrastu novads	0.4	11
	Ventspils novads	0.9	11
	Salaspils novads	0.5	8
	Augšdaugavas novads	0.1	7
	Krāslavas novads	0.3	7
	Valkas novads	0.2	7
	Balvu novads	0.9	6
	Līvānu novads	0.4	6
	Olaines novads	0.6	6

Bāze: visi respondenti, n=1336

Galvenie secinājumi

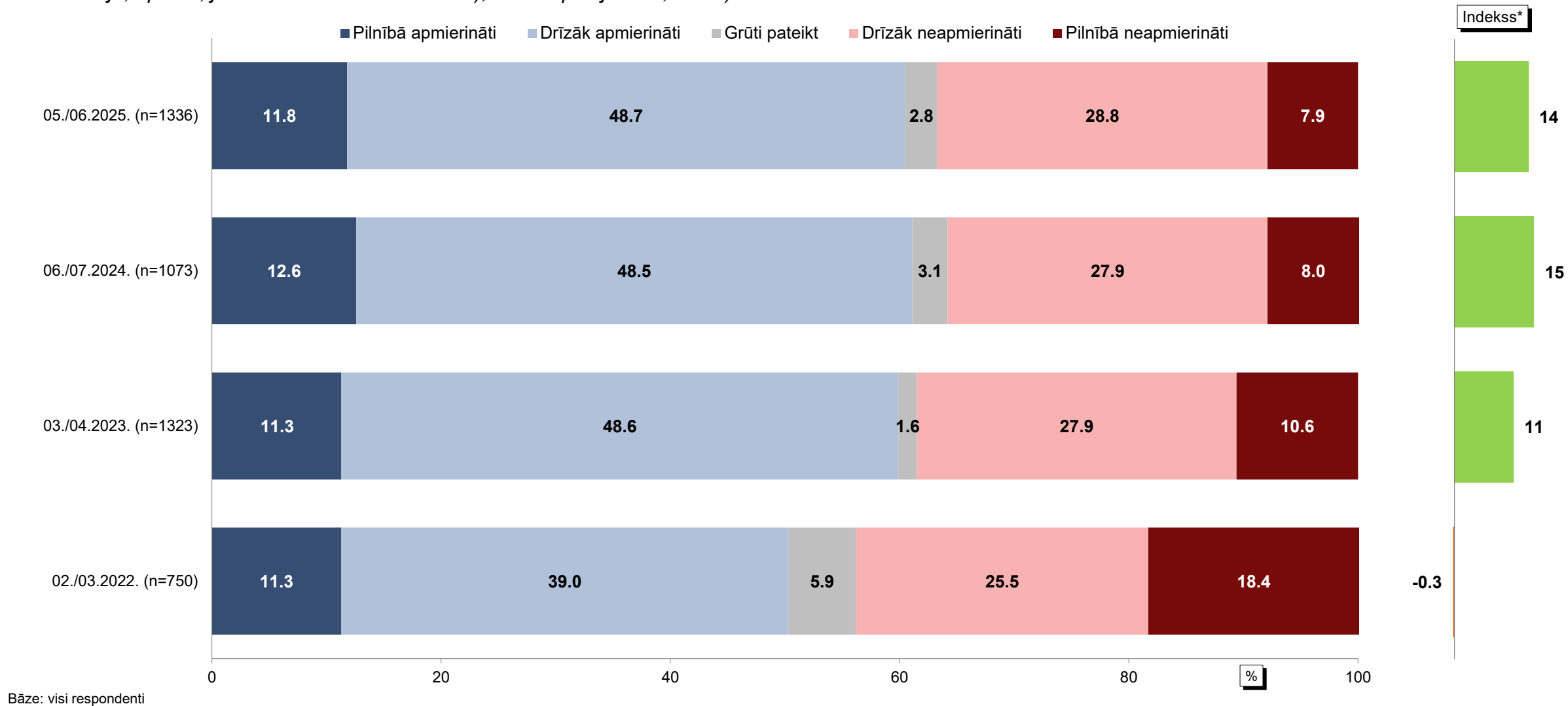
Galvenie secinājumi

- ❖ 2025. gada aprīļa – jūnija Latvijas uzņēmēju aptaujas dati liecina, ka kopumā 31% uzņēmēju vērtē pašreizējo pašvaldību atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā kā ļoti vai drīzāk labu, turpretī nedaudz vairāk (37%) to vērtē kā ļoti vai drīzāk sliktu.
- ❖ Domājot par birokrātisko slogu, ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus, kopumā 69% uzņēmēju to vērtē kā ļoti vai drīzāk lielu, turpretī kopumā 14% uzskata, ka tas ir ļoti vai drīzāk mazs.
- ❖ Aptaujas dati liecina, ka kopumā 61% (06.-07.2024.: 61%) uzņēmēju ir pilnībā vai drīzāk apmierināti ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas viņu uzņēmums, turpretī kopumā 37% (06.-07.2024.: 36%) ir pilnībā vai drīzāk neapmierināti.
- ❖ Ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas viņu uzņēmums, pilnībā vai drīzāk apmierināti ir kopumā 51% (06.-07.2024.: 52%) uzņēmēju, turpretī pilnībā vai drīzāk neapmierināti kopumā 27% (06.-07.2024.: 20%) uzņēmēju.
- ❖ Saskaņā ar aptaujas datiem, 39% (06.-07.2024.: 40%) uzņēmēju ir vai būtu noderīgs pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai, turpretī 46% (06.-07.2024.: 46%) tas nebūtu noderīgs. Uzņēmējiem, kuriem ir vai būtu noderīgs pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai, tika lūgts arī norādīt savu apmierinātību ar pašvaldības atbalstu darbaspēka pieejamības nodrošināšanai. Kopumā aptuveni piektdaļa jeb 21% (06.-07.2024.: 24%) ar šo atbalstu ir pilnībā vai drīzāk apmierināti, turpretī kopumā 52% (06.-07.2024.: 47%) ir pilnībā vai drīzāk neapmierināti.
- ❖ Ņemot vērā visu, ko viņi par to zina, kopumā 29% (06.-07.2024.: 33%) uzņēmēju ir pilnībā vai drīzāk apmierināti ar viņu uzņēmuma pašvaldības veiktajiem publiskajiem iepirkumiem, turpretī kopumā 31% (06.-07.2024.: 31%) uzņēmēju ar tiem ir pilnībā vai drīzāk neapmierināti; jāatzīmē, ka salīdzinoši liels respondentu īpatsvars (40%; 06.-07.2024.: 36%) nespēja uz šo jautājumu sniegt konkrētu atbildi.
- ❖ Aptaujas dati liecina, ka kopumā 14% (06.-07.2024.: 18%) uzņēmēju pēdējo gadu laikā ir saskārušies ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no viņu pašvaldības puses, turpretī kopumā 73% (06.-07.2024.: 73%) uzņēmēju ar to nav saskārušies. Uzņēmējiem, kas bija saskārušies ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no viņu pašvaldības puses tika lūgts arī tos raksturot; salīdzinoši visbiežāk minēti konkrētiem uzņēmumiem, uzņēmumu grupām piemēroti konkursa nolikumi (18%), birokrātiski šķēršļi uzņēmuma darbībai (14%) un nevienlīdzīgs/konkurenci ierobežojošs pašvaldības atbalsts, reklāma, priekšrokas došana (14%).

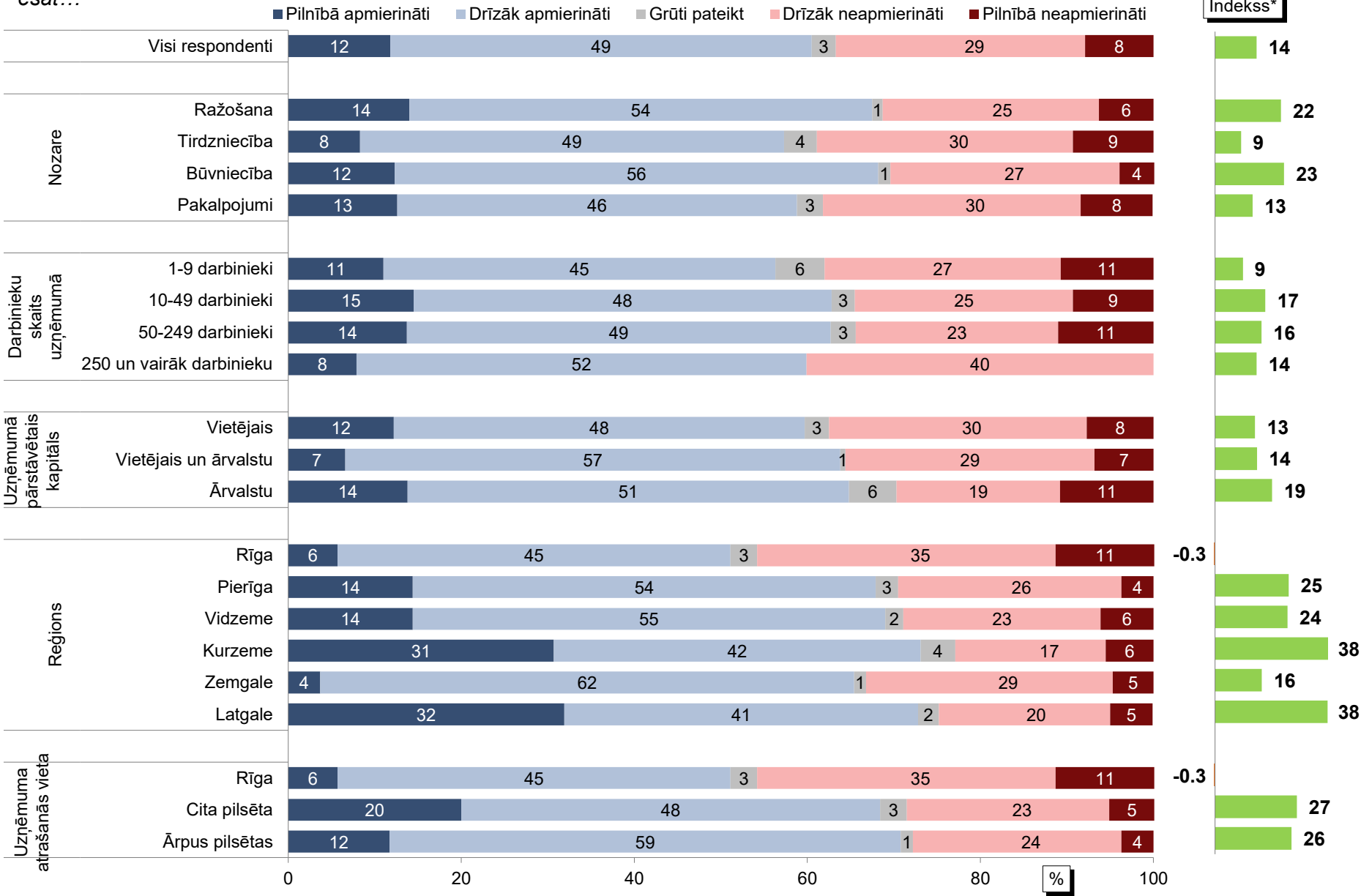
Rezultātu grafisks attēlojums

Infrastruktūras vērtējums

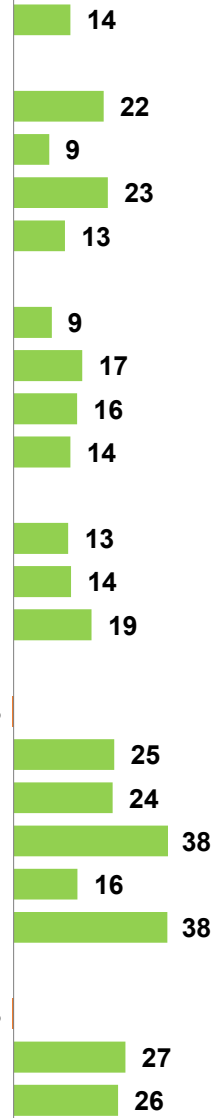
M3. "Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)? Vai Jūs ar to esat..."

M3. "Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)? Vai Jūs ar to esat..."

Indekss*

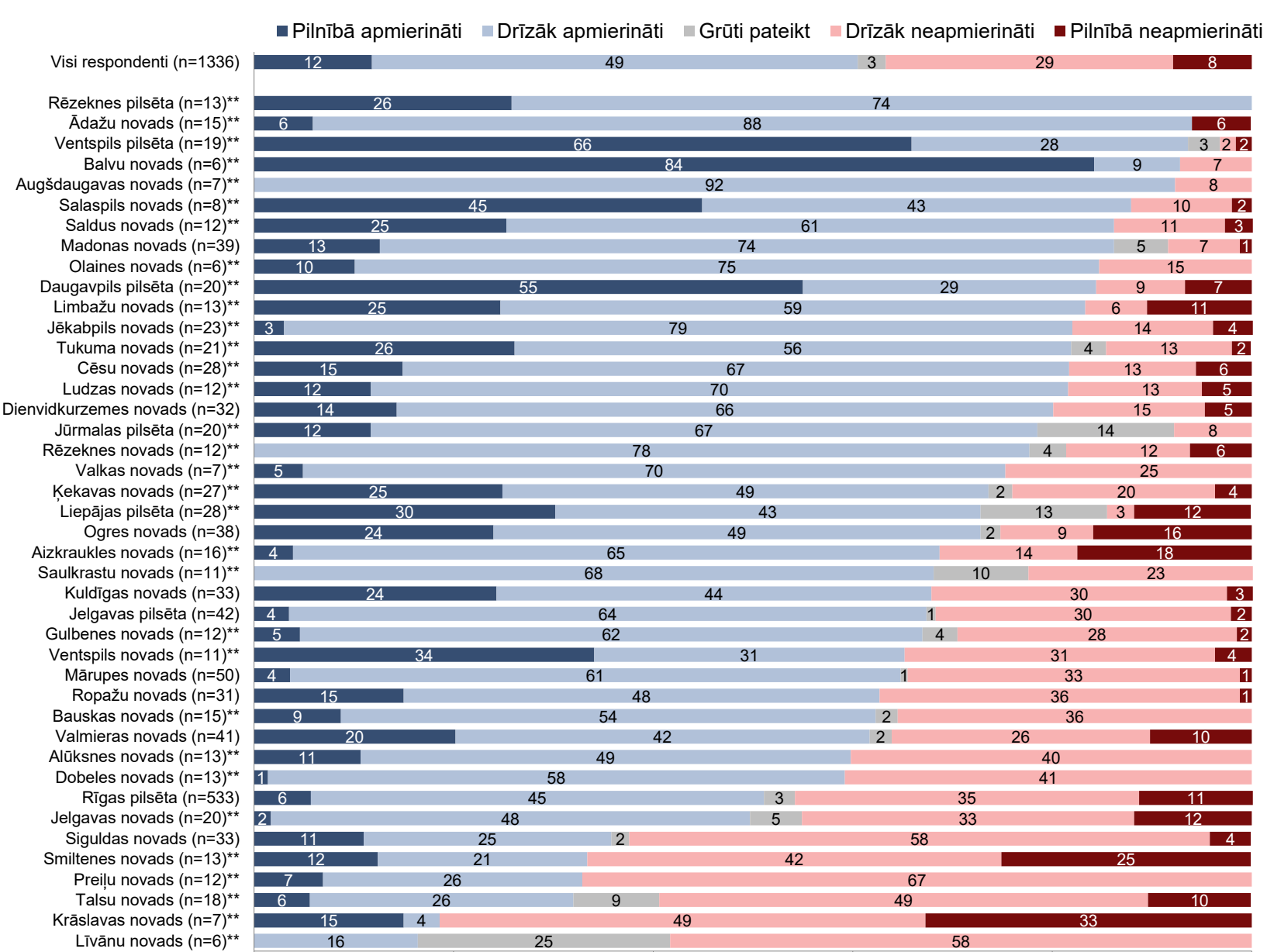

Infrastruktūras vērtējums

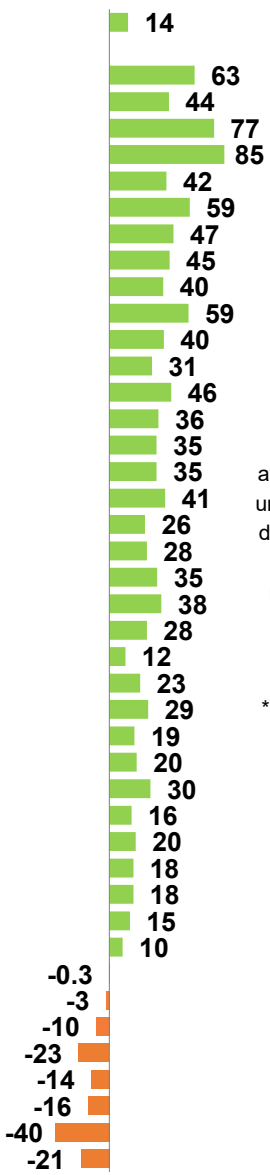
Atbildes dažādās
uzņēmumu grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M3. "Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)? Vai Jūs ar to esat..."

Indekss*

Infrastruktūras vērtējums

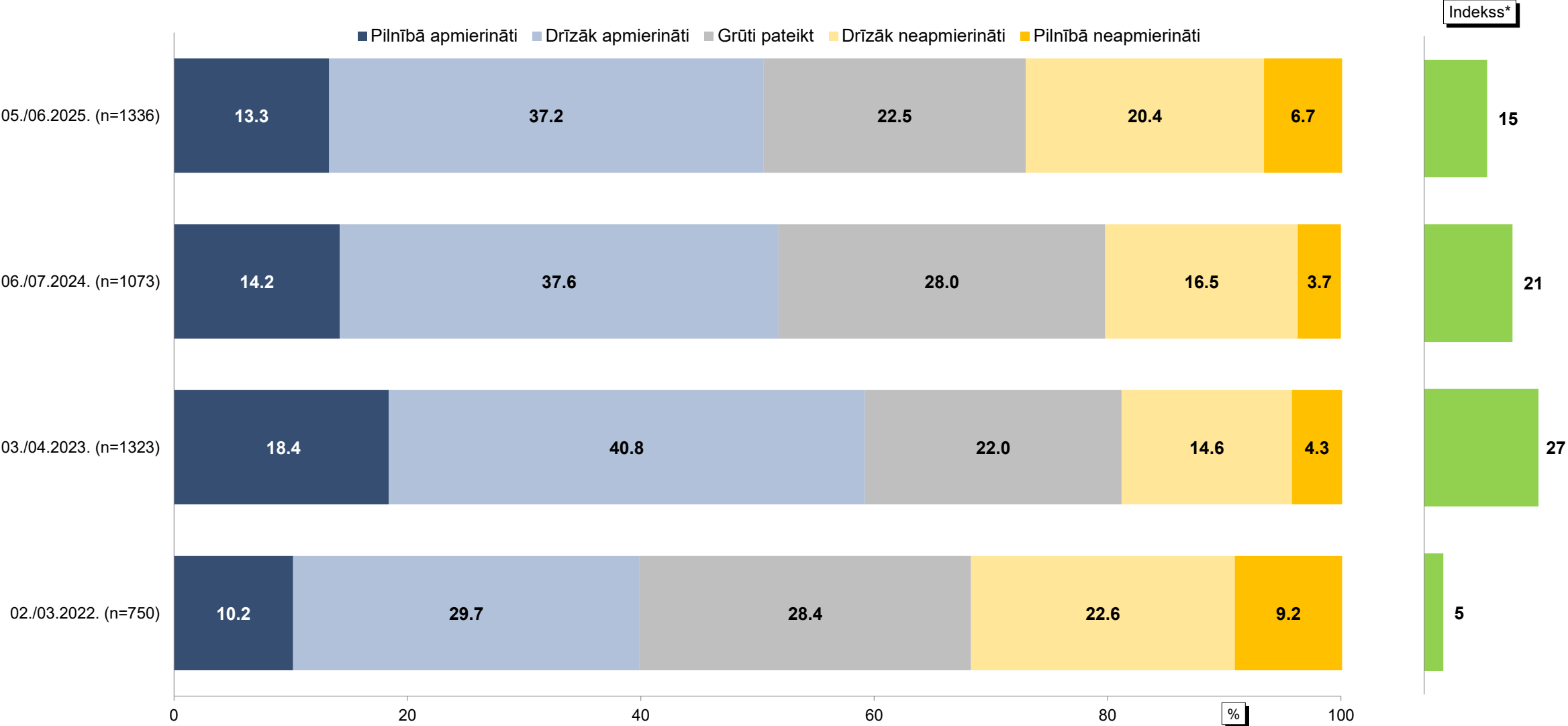
Atbildes atkarībā no
uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Saziņa ar pašvaldību

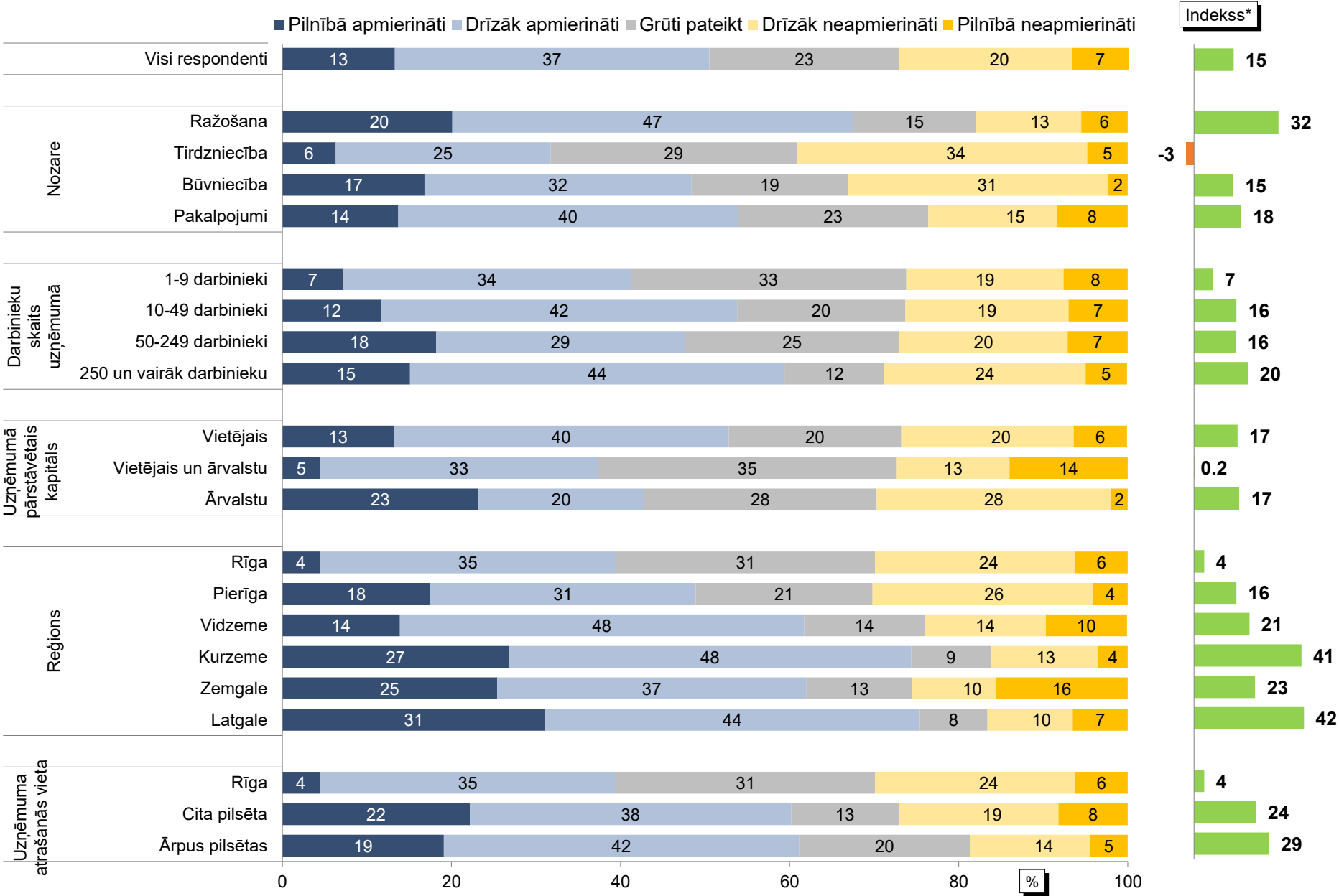
M4. "Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai Jūs ar to esat..."

11 Bāze: visi respondenti

04.-06.2025. *Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M4. "Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai Jūs ar to esat..."

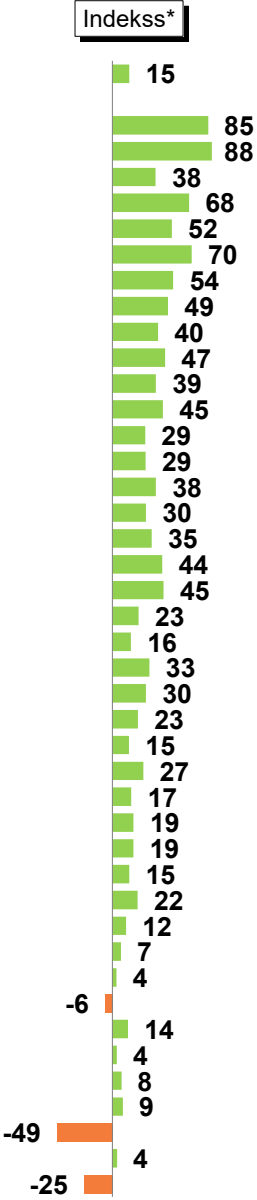
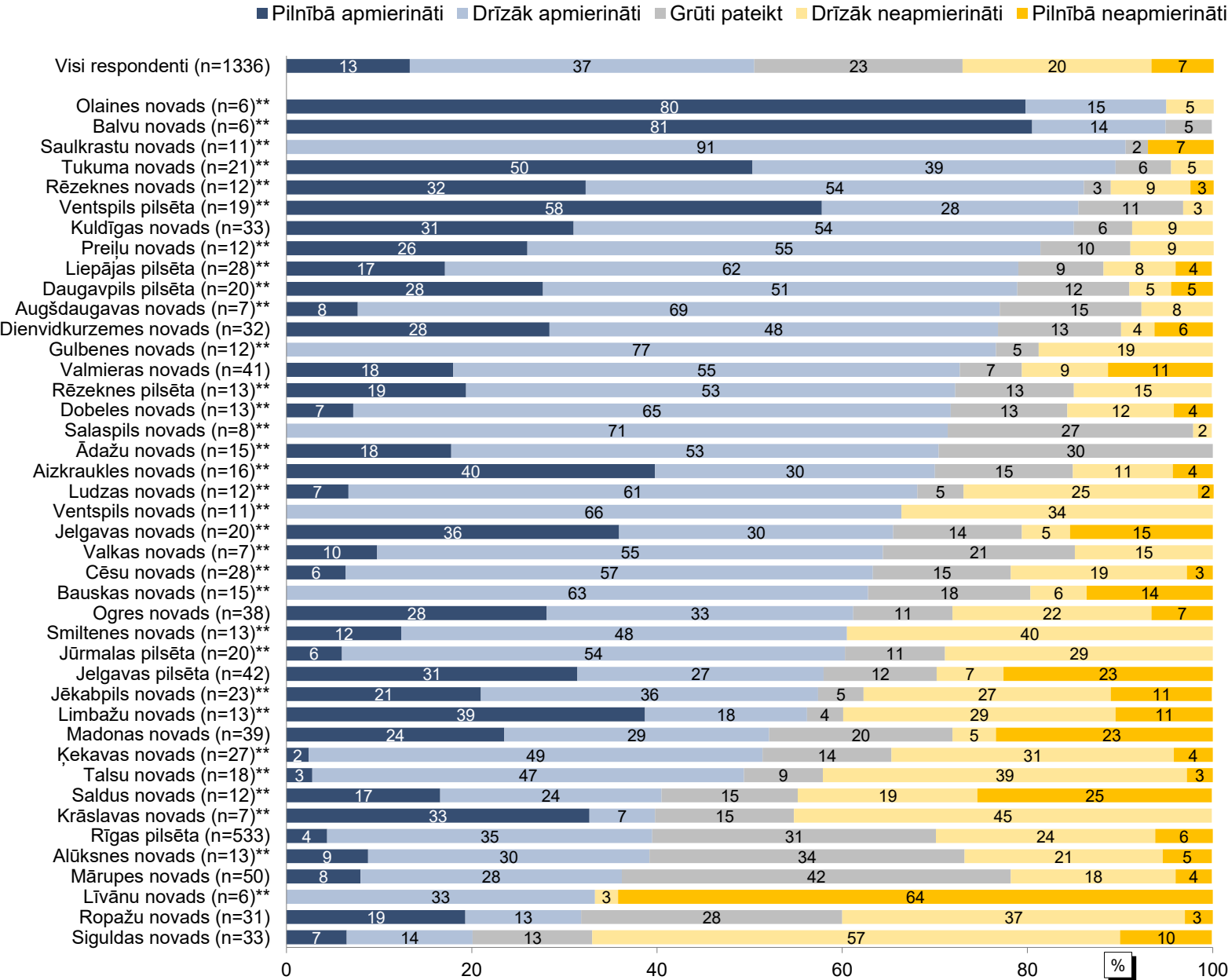

Saziņa ar pašvaldību

Atbildes dažādās uzņēmumu grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M4. "Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai Jūs ar to esat..."

Saziņa ar pašvaldību

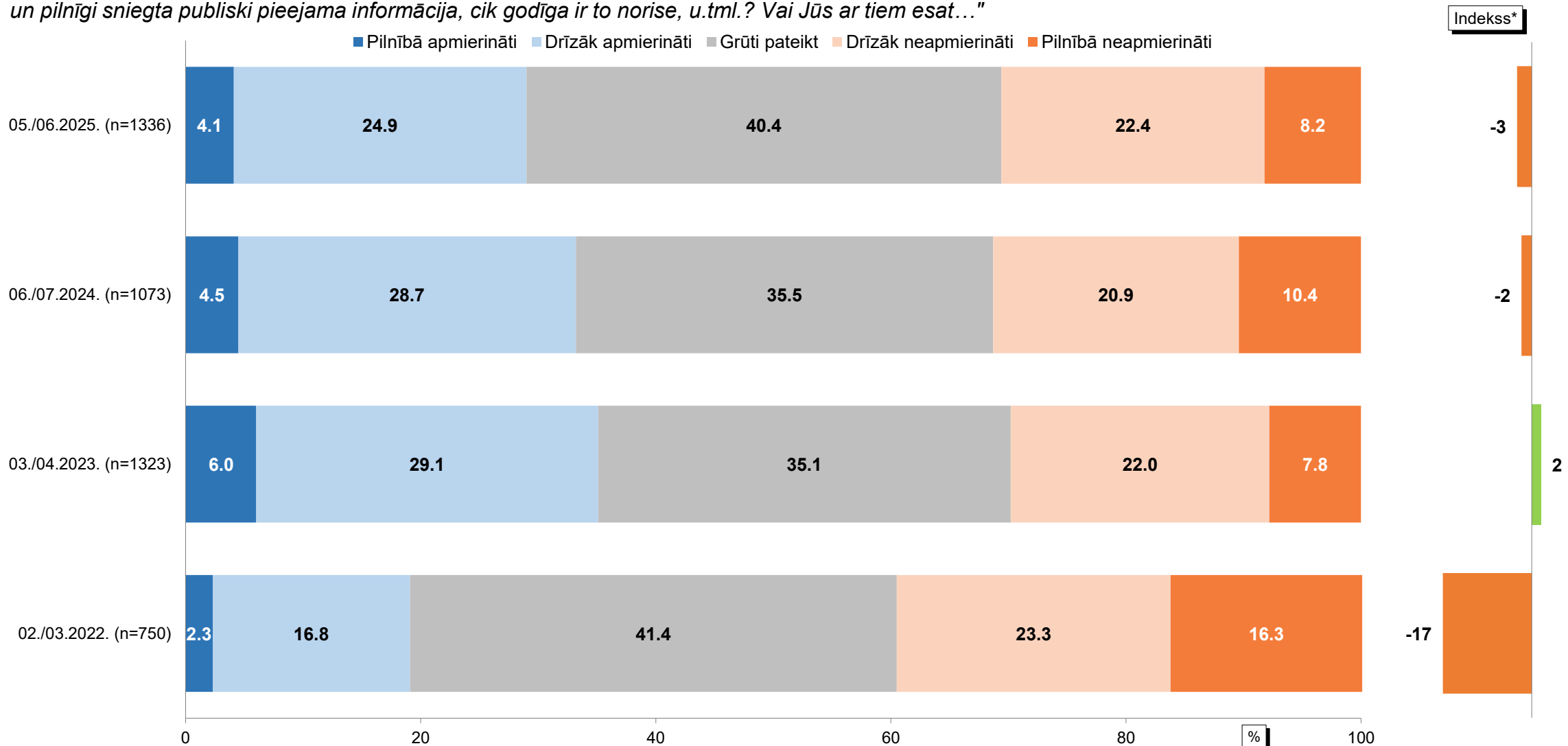
Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

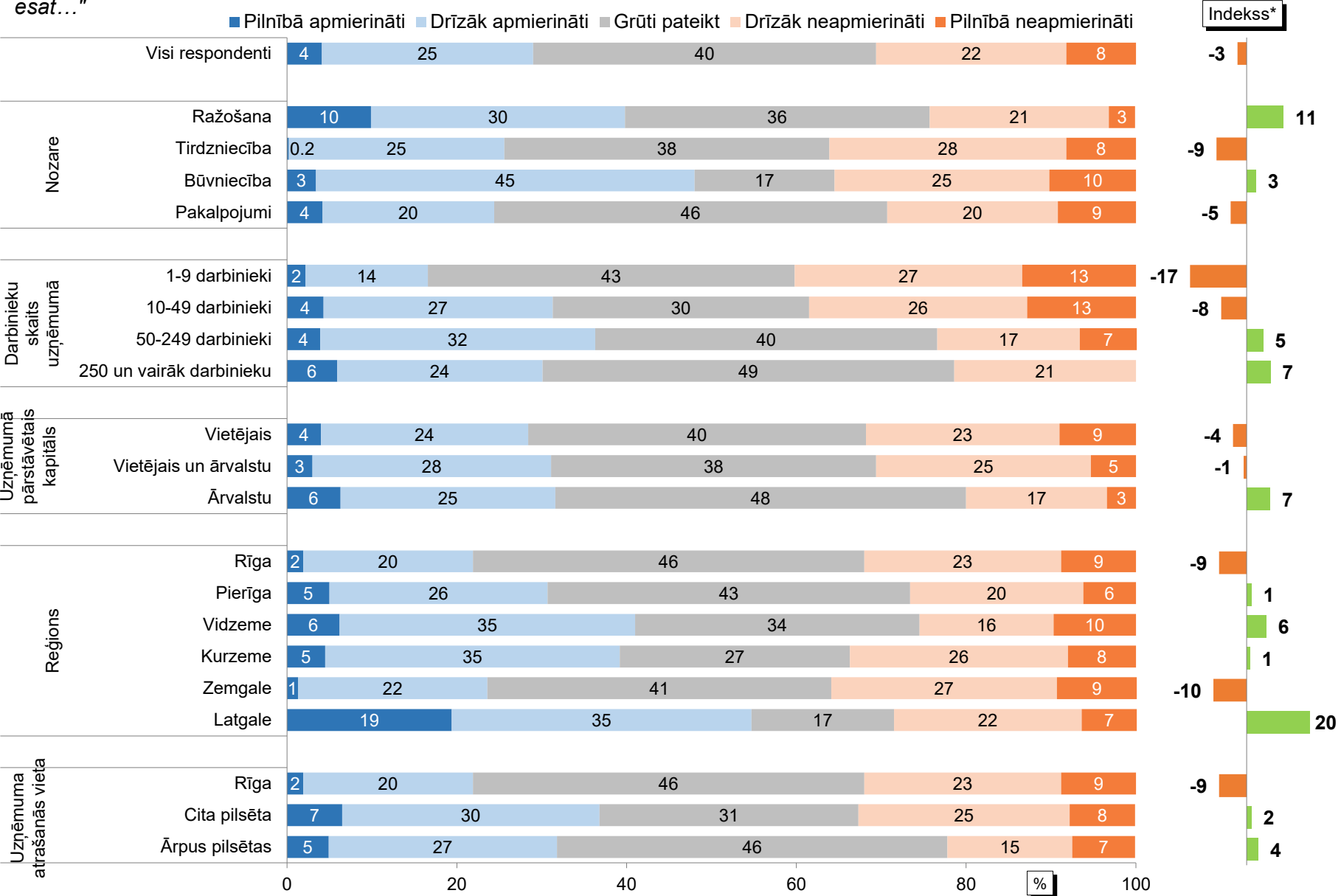
Pašvaldības veikto iepirkumu vērtējums

M7. "Ņemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.? Vai Jūs ar tiem esat..."

Bāze: visi respondenti

M7. "Ņemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.? Vai Jūs ar tiem esat..."

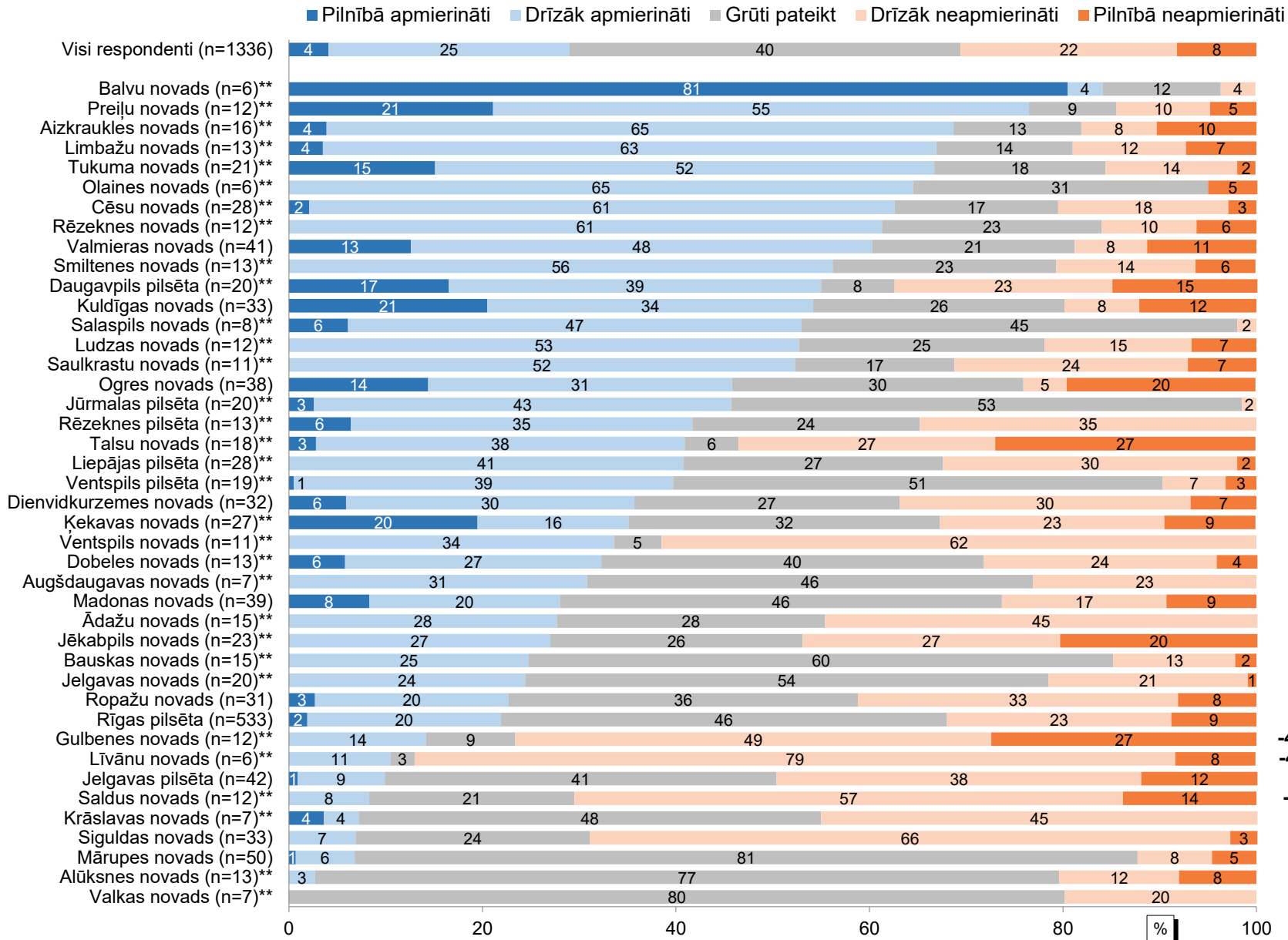

Pašvaldības veikto iepirkumu vērtējums

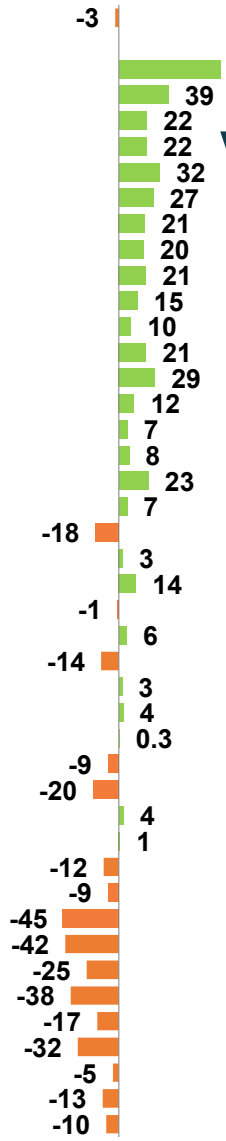
Atbildes dažādās uzņēmumu grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M7. "Ņemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.? Vai Jūs ar tiem esat..."

Indekss*

Pašvaldības veikto iepirkumu vērtējums

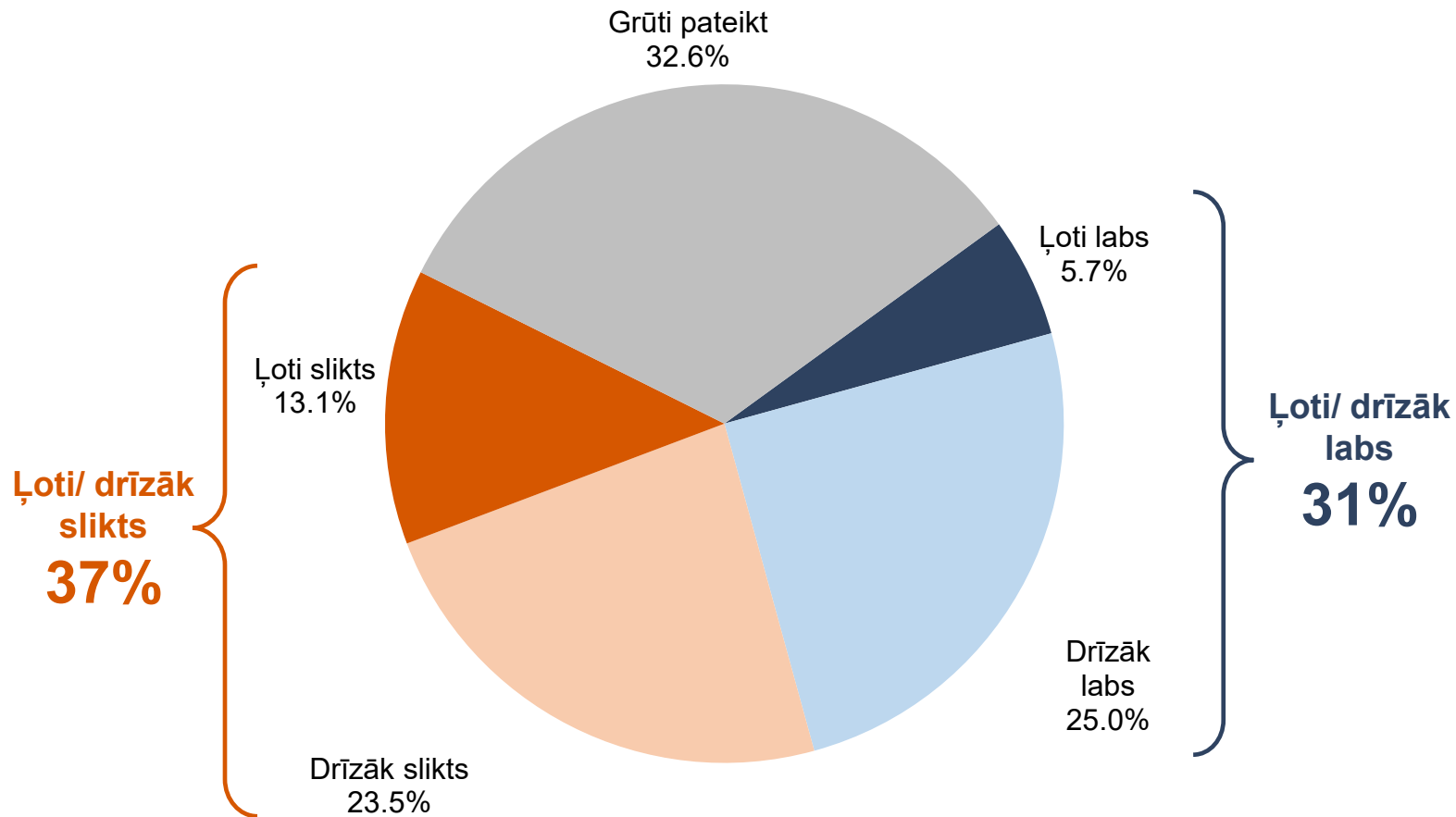
Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai tās teritorijā

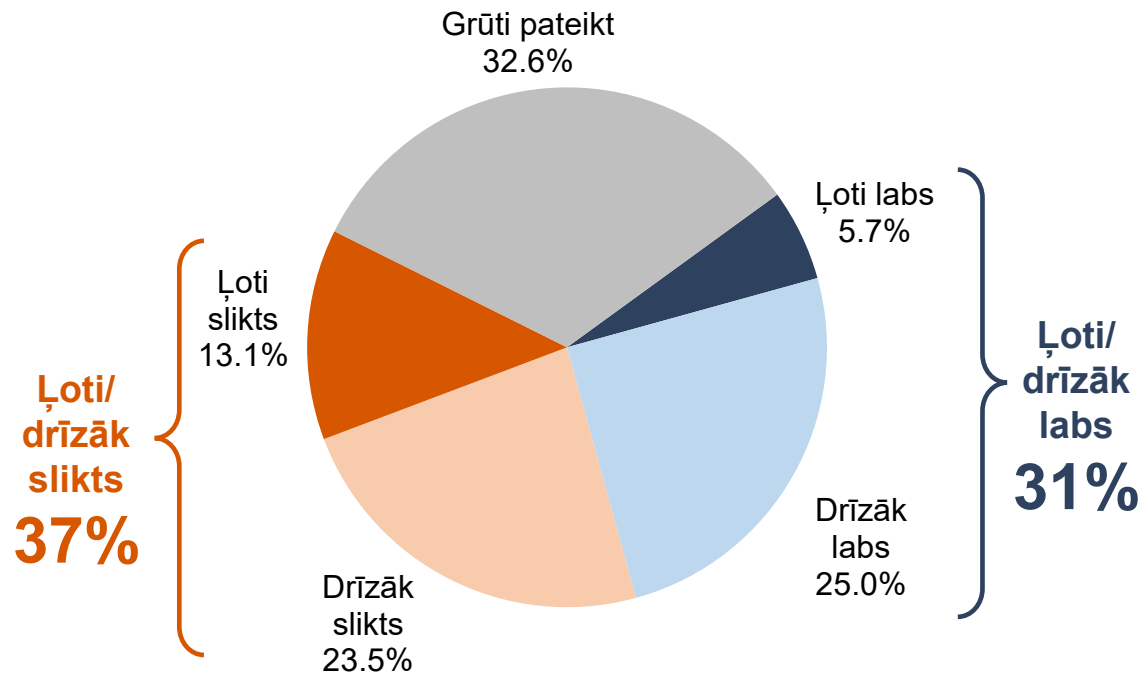
M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

Bāze: visi respondenti, n=1336

Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai tās teritorijā

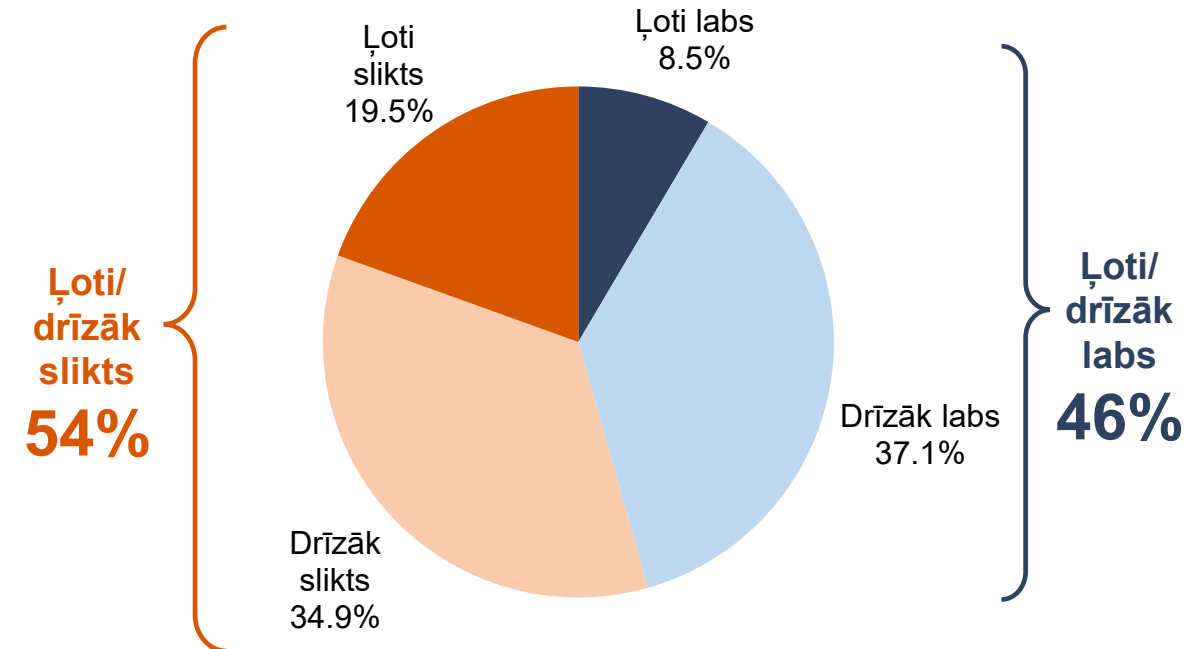
M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

Bāze: visi respondenti, n=1336

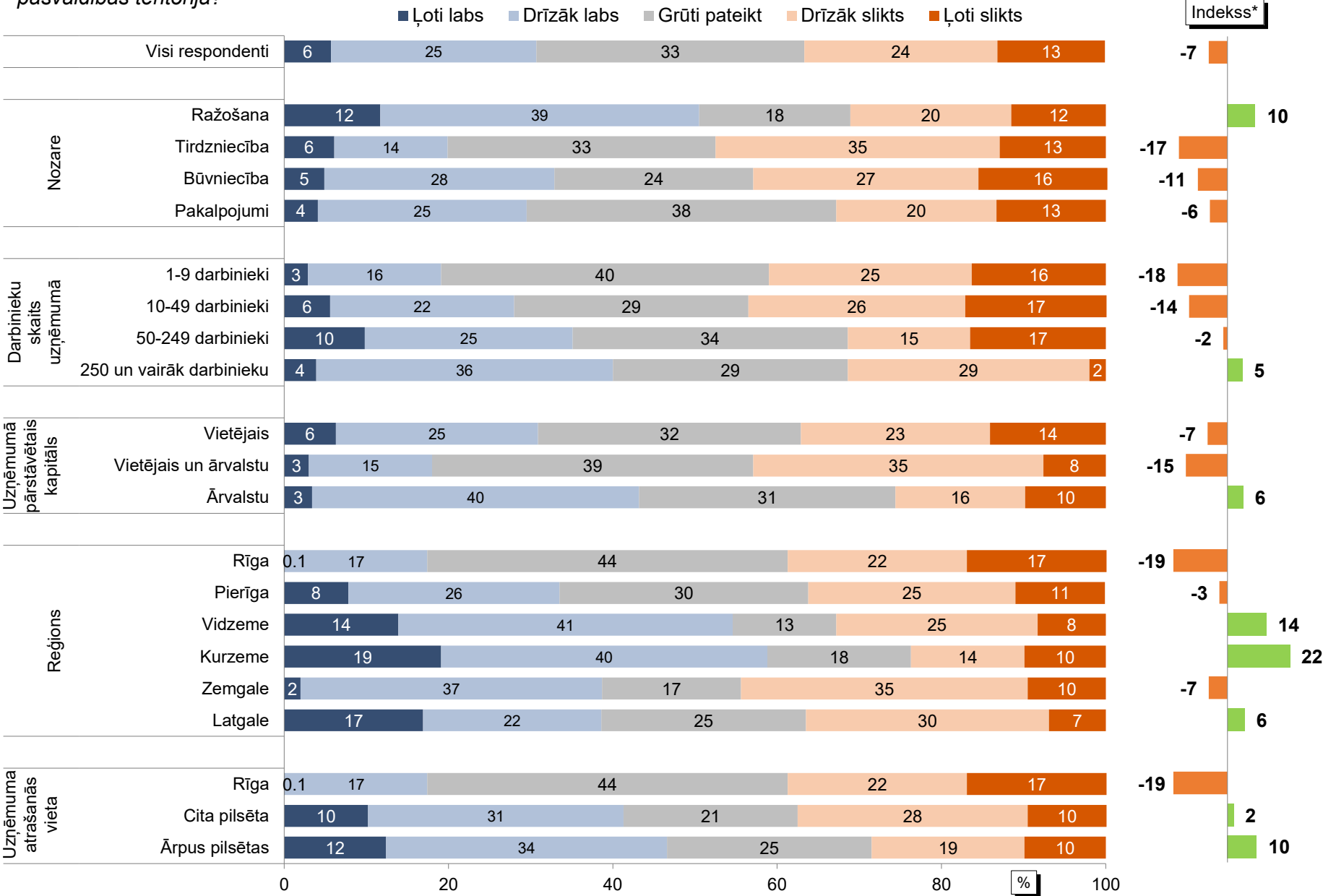
Respondenti, kas sniedza noteiktu atbildi

M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

Bāze: respondenti, kas sniedza noteiktu atbildi, n=878

M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

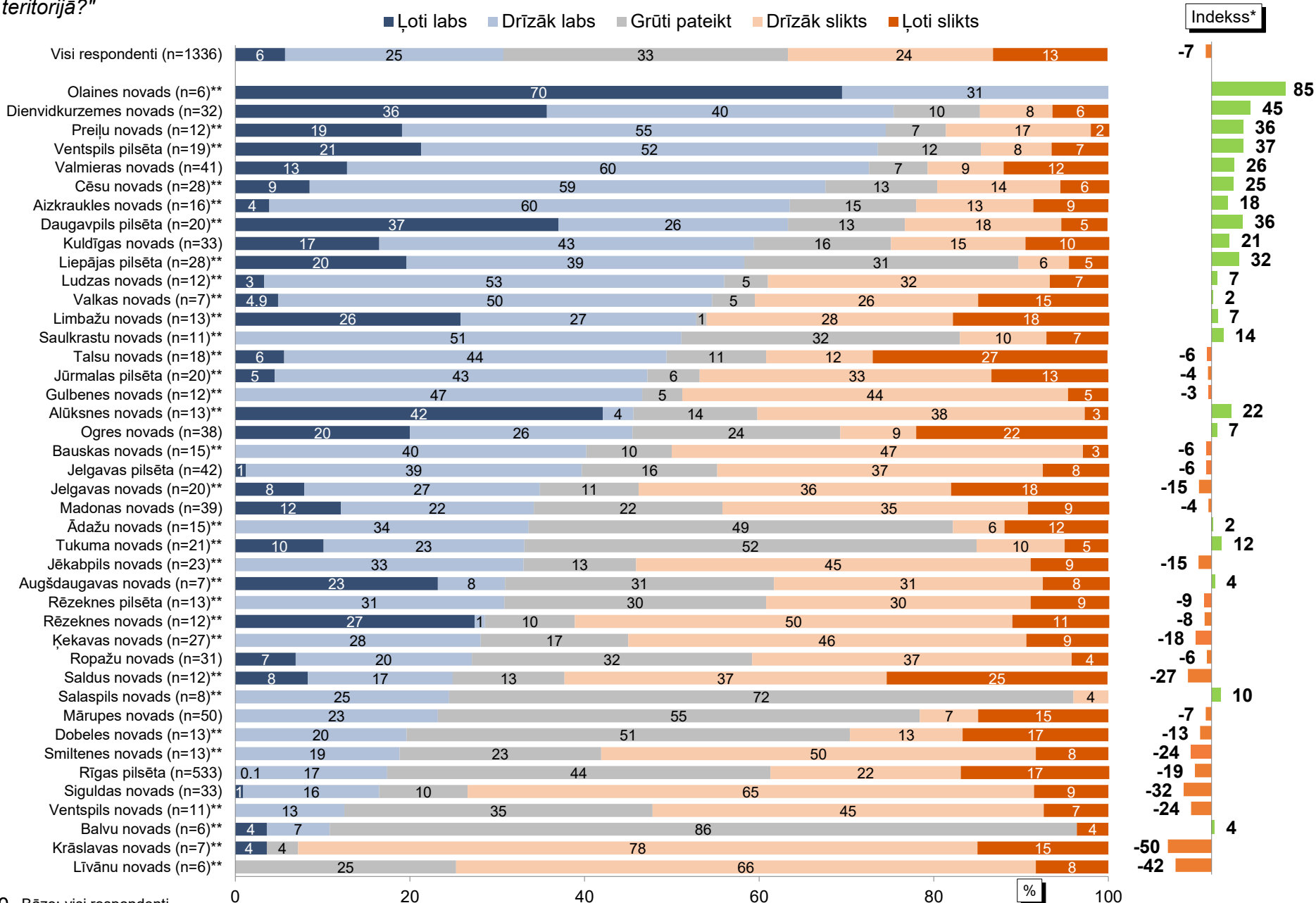

Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai tās teritorijā

Atbildes dažādās uzņēmēju grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai tās teritorijā

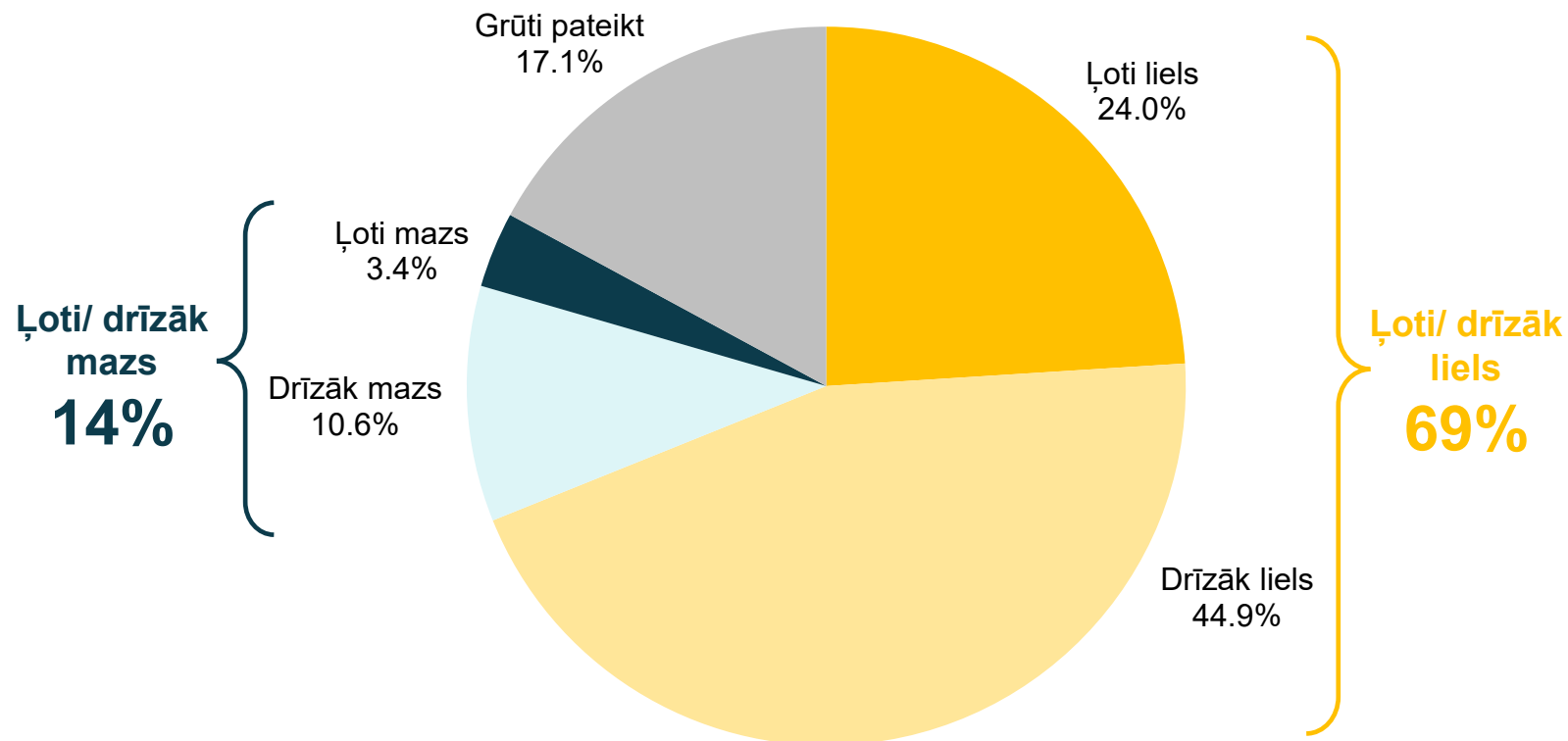
Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Birokrātiskā sloga vērtējums

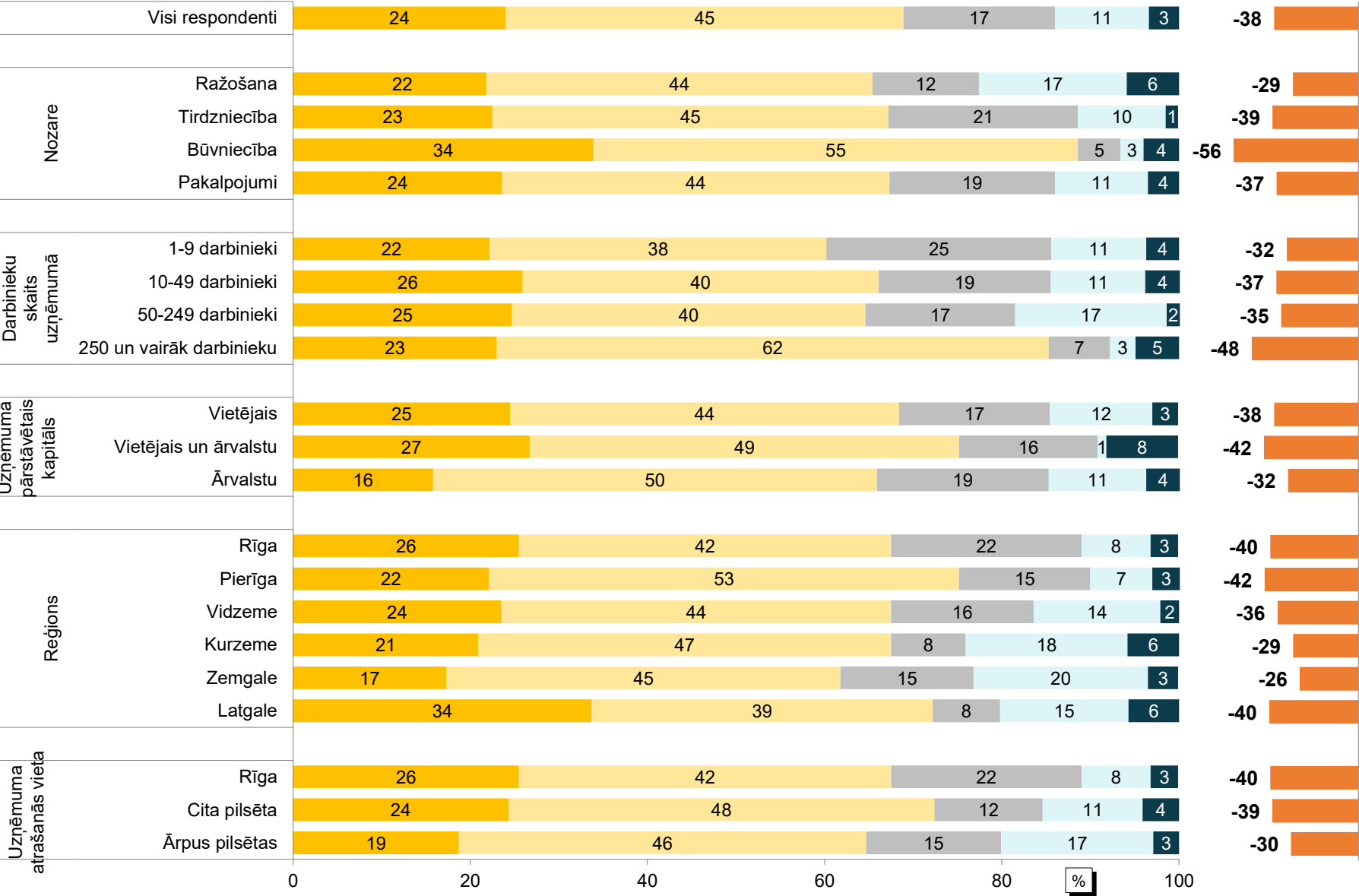
M2. "Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai, Jūsaprāt, tas ir..."

Bāze: visi respondenti, n=1336

M2. "Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai, Jūsaprāt, tas ir..."

■ Ļoti liels ■ Drīzāk liels ■ Grūti pateikt ■ Drīzāk mazs ■ Ļoti mazs

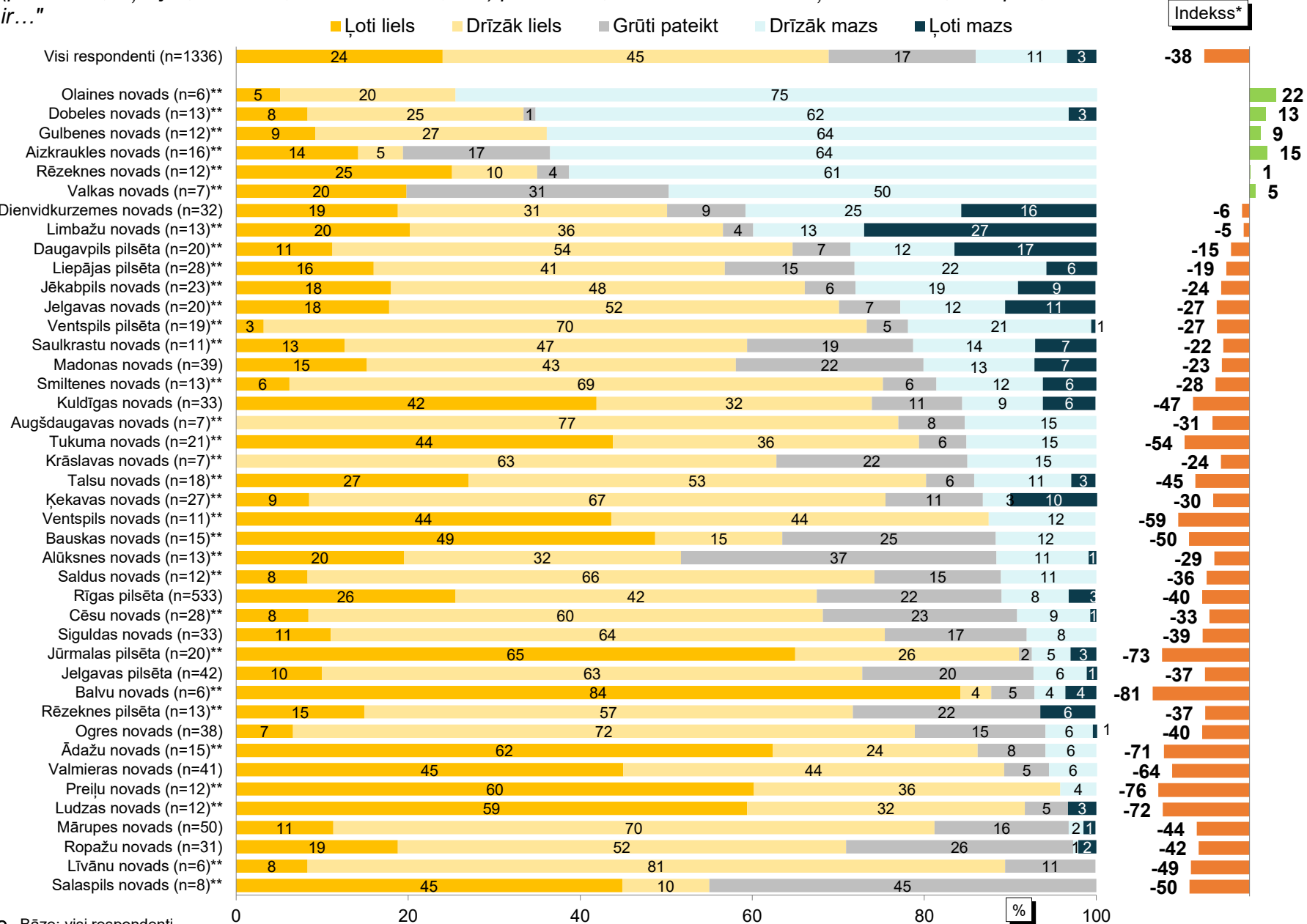

Birokrātiskā sloga vērtējums

Atbildes dažādās uzņēmēju grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu (ļoti/drīzāk mazs slogs) īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu (ļoti/drīzāk liels slogs) īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M2. "Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai, Jūsaprāt, tas ir..."

Birokrātiskā sloga vērtējums

Atbildes atkarībā no
uzņēmuma novada

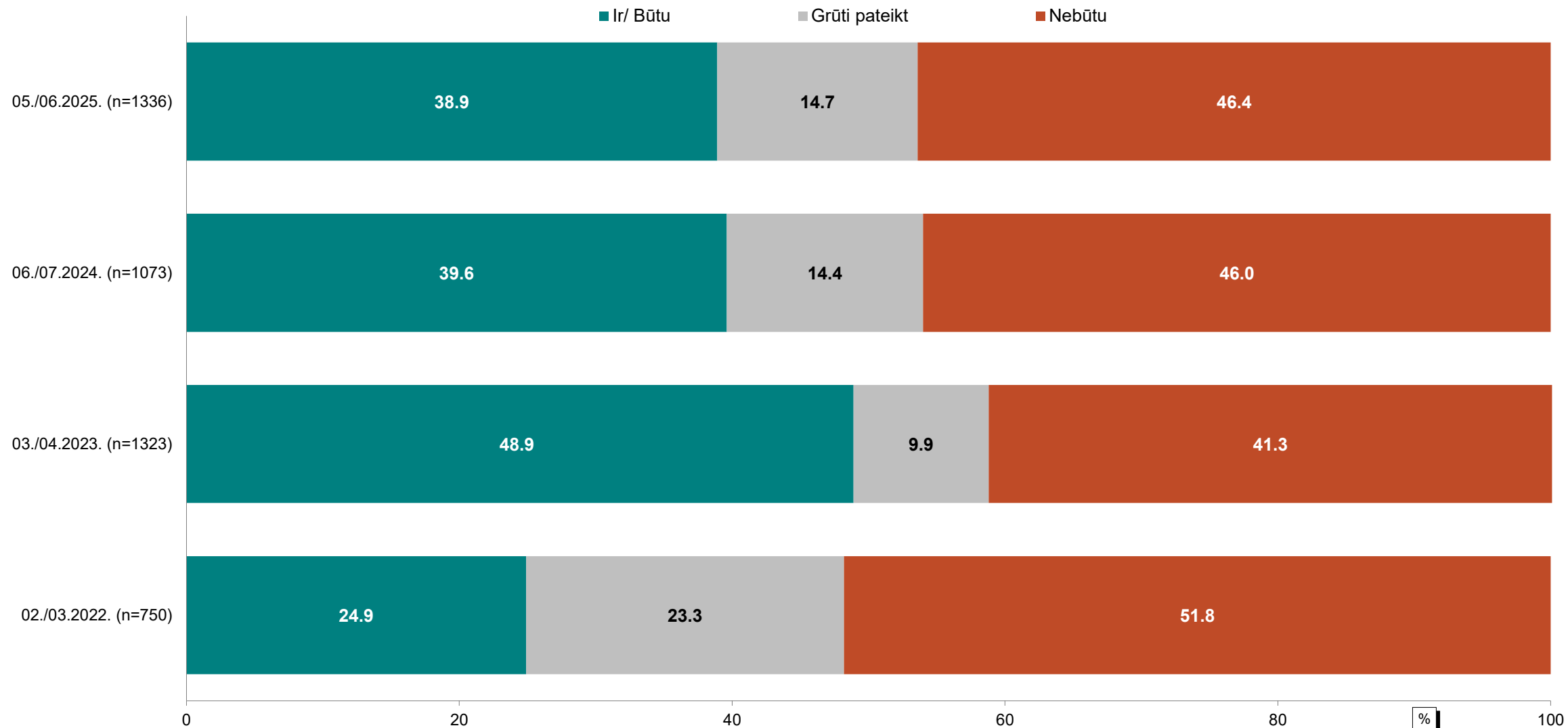
*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu (ļoti/drīzāk mazs slogs) īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu (ļoti/drīzāk liels slogs) īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5.

Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

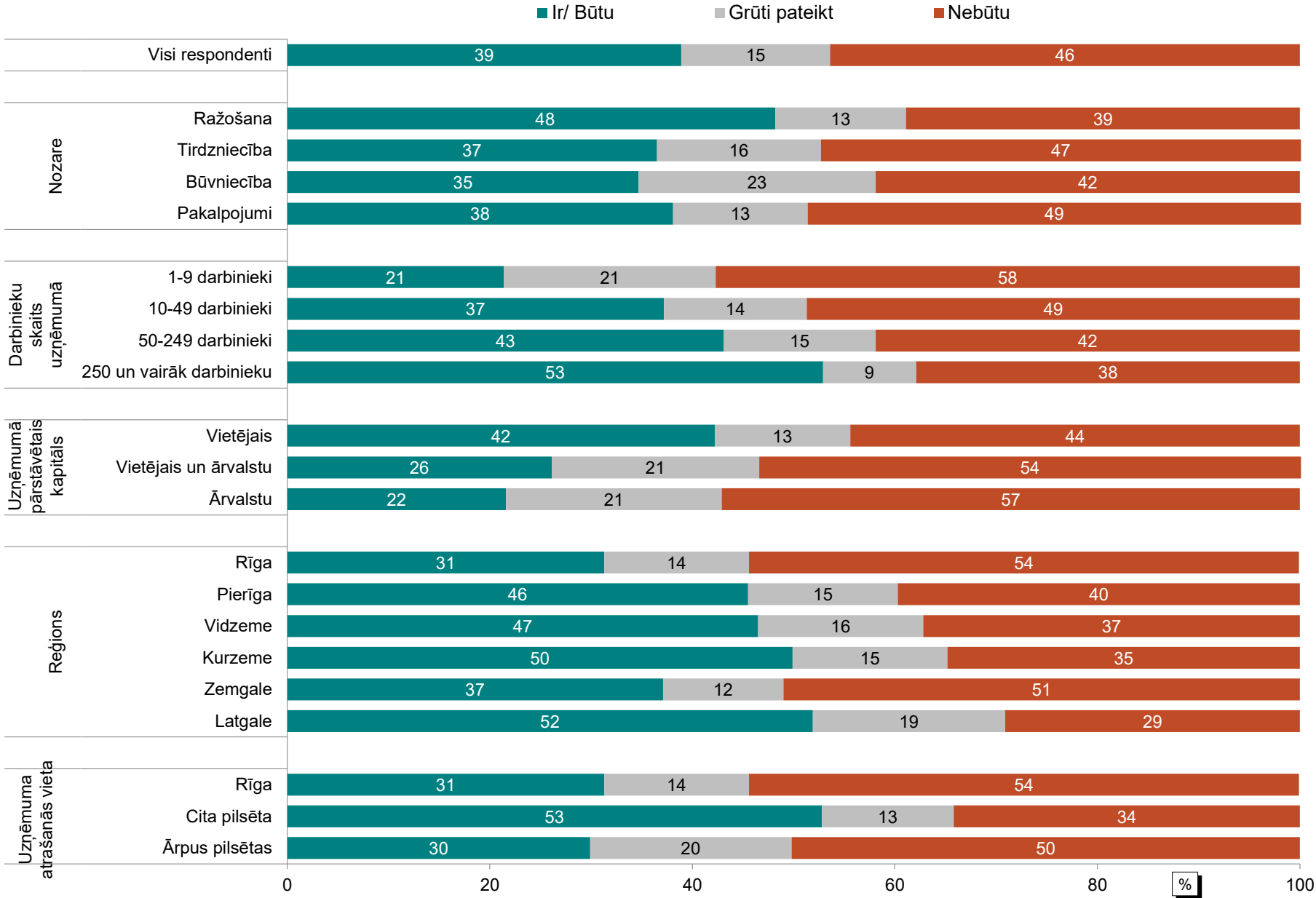
Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai noderīgums

M5. "Vai Jums, Jūsu uzņēmumam ir vai būtu noderīgs Jūsu pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai?"

Bāze: visi respondenti

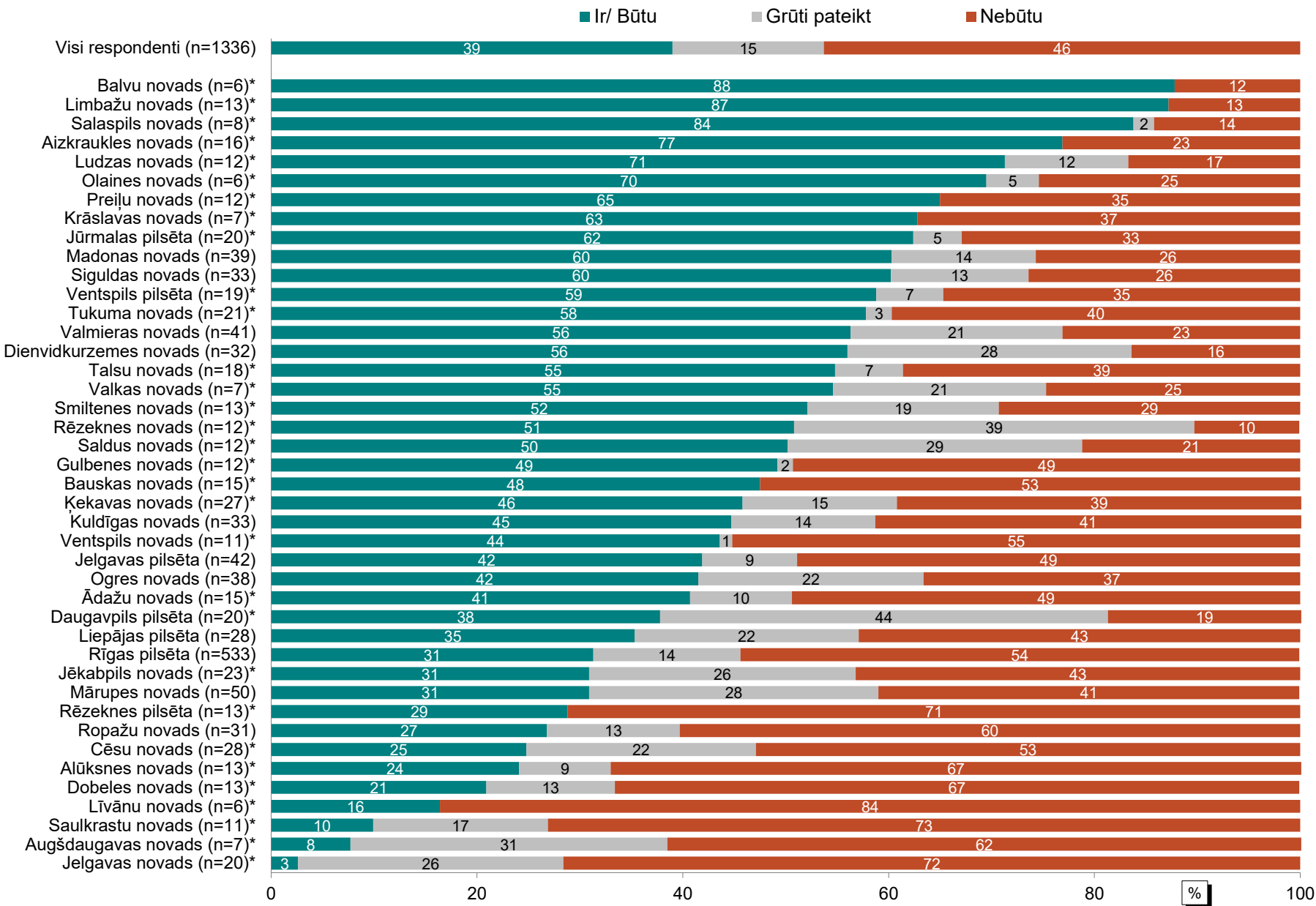
M5. "Vai Jums, Jūsu uzņēmumam ir vai būtu noderīgs Jūsu pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai?"

Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai noderīgums

Atbildes dažādās uzņēmumu grupās

M5. "Vai Jums, Jūsu uzņēmumam ir vai būtu noderīgs Jūsu pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai?"

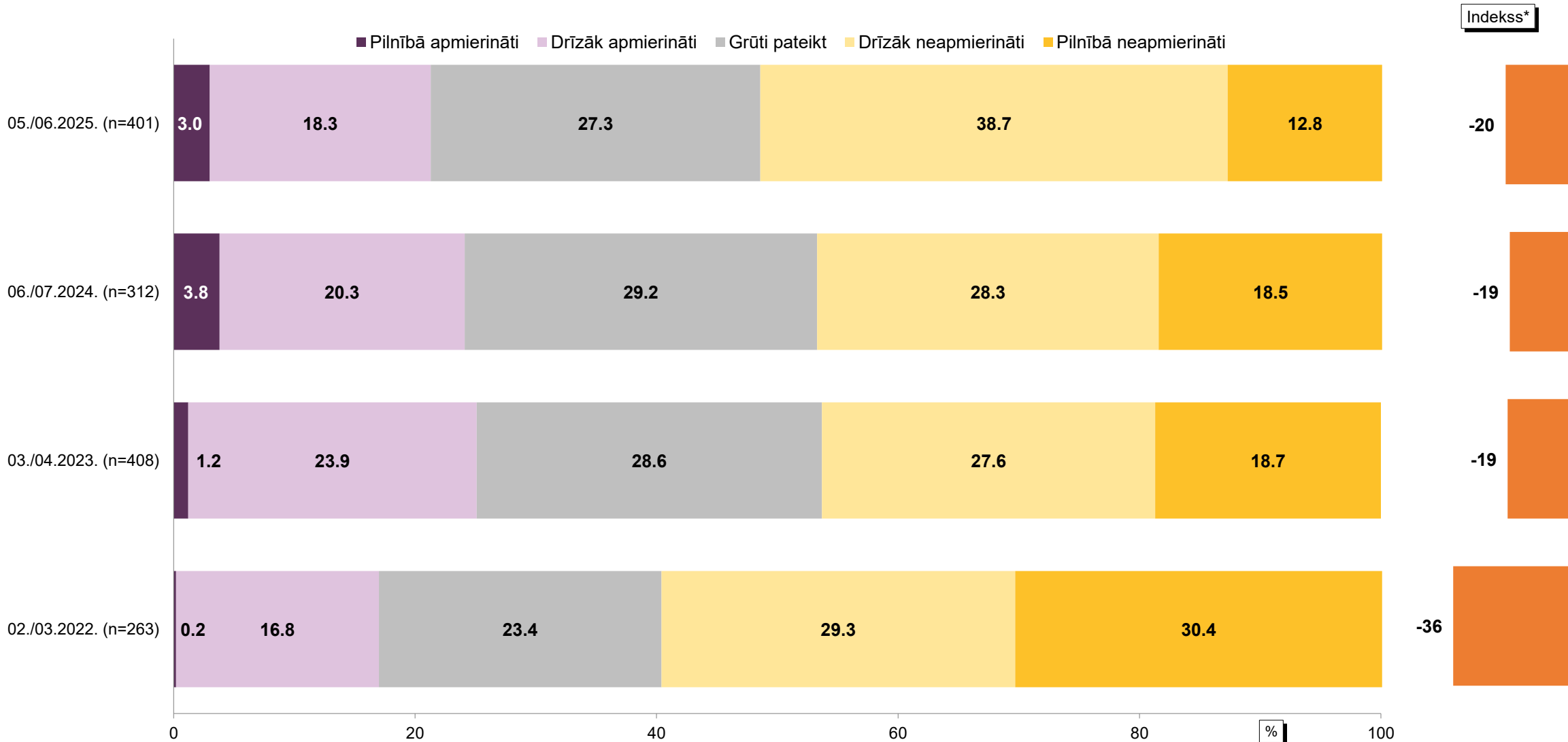
Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai noderīgums

Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

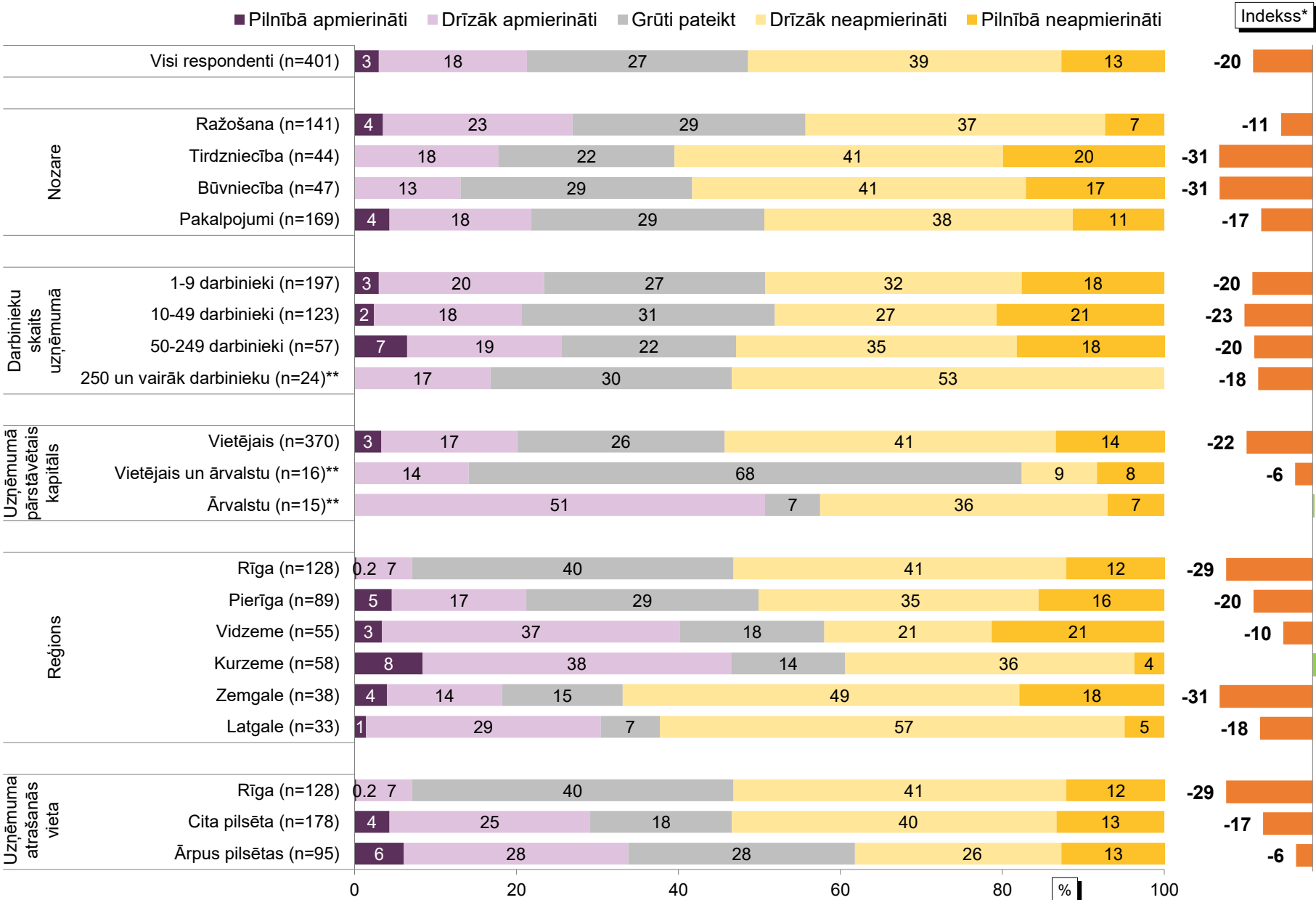
Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai vērtējums

M6. "Cik apmierināti Jūs esat ar Jūsu pašvaldības atbalstu darbaspēka pieejamības nodrošināšanai? Vai Jūs ar to esat..."

Bāze: respondenti, kuriem ir vai būtu nepieciešams pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai

M6. "Cik apmierināti Jūs esat ar Jūsu pašvaldības atbalstu darbaspēka pieejamības nodrošināšanai? Vai Jūs ar to esat..."

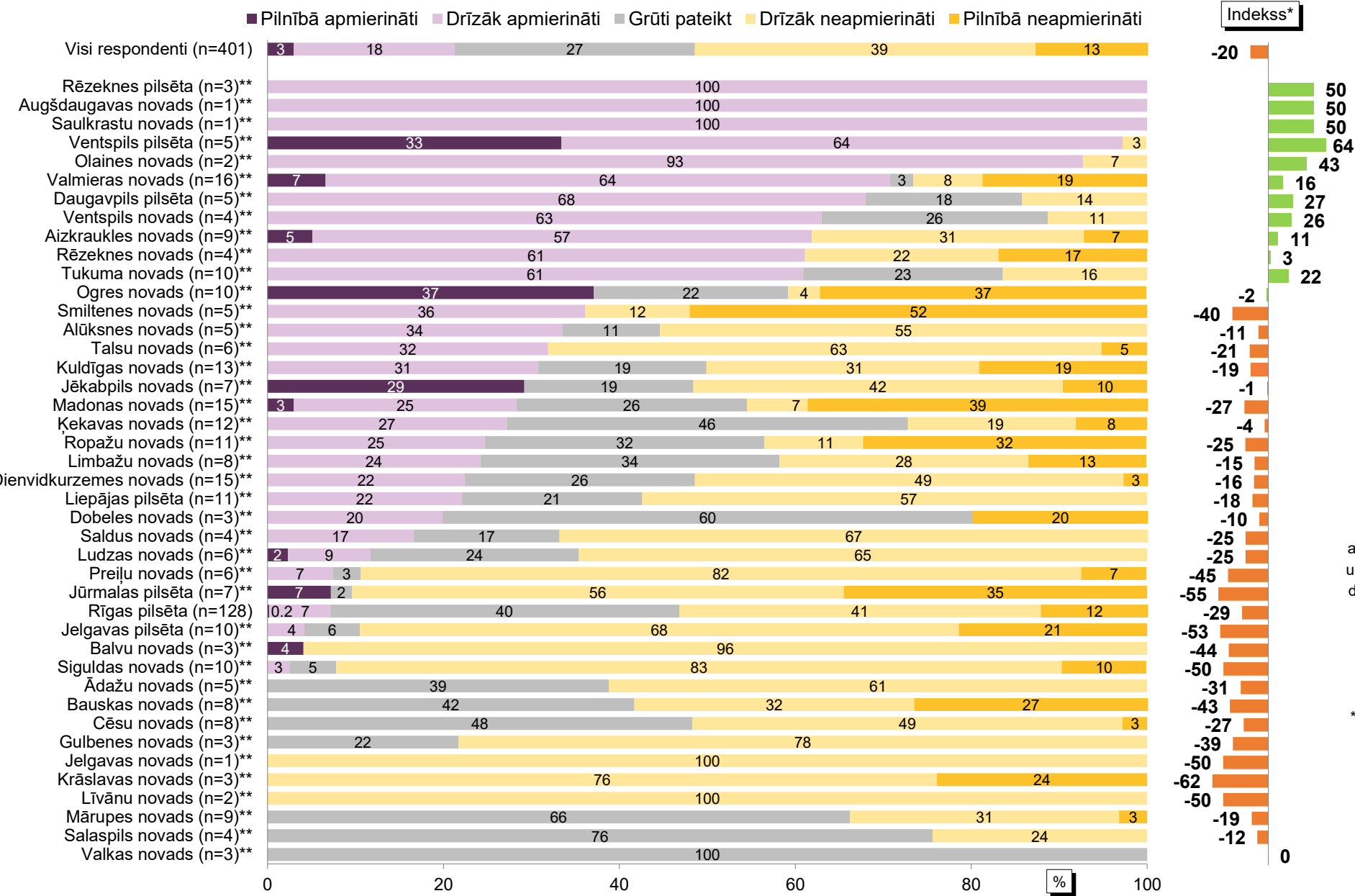
Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai vērtējums

Atbildes dažādās uzņēmumu grupās

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

M6. "Cik apmierināti Jūs esat ar Jūsu pašvaldības atbalstu darbaspēka pieejamības nodrošināšanai? Vai Jūs ar to esat..."

Pašvaldības atbalsta darbaspēka pieejamībai vērtējums

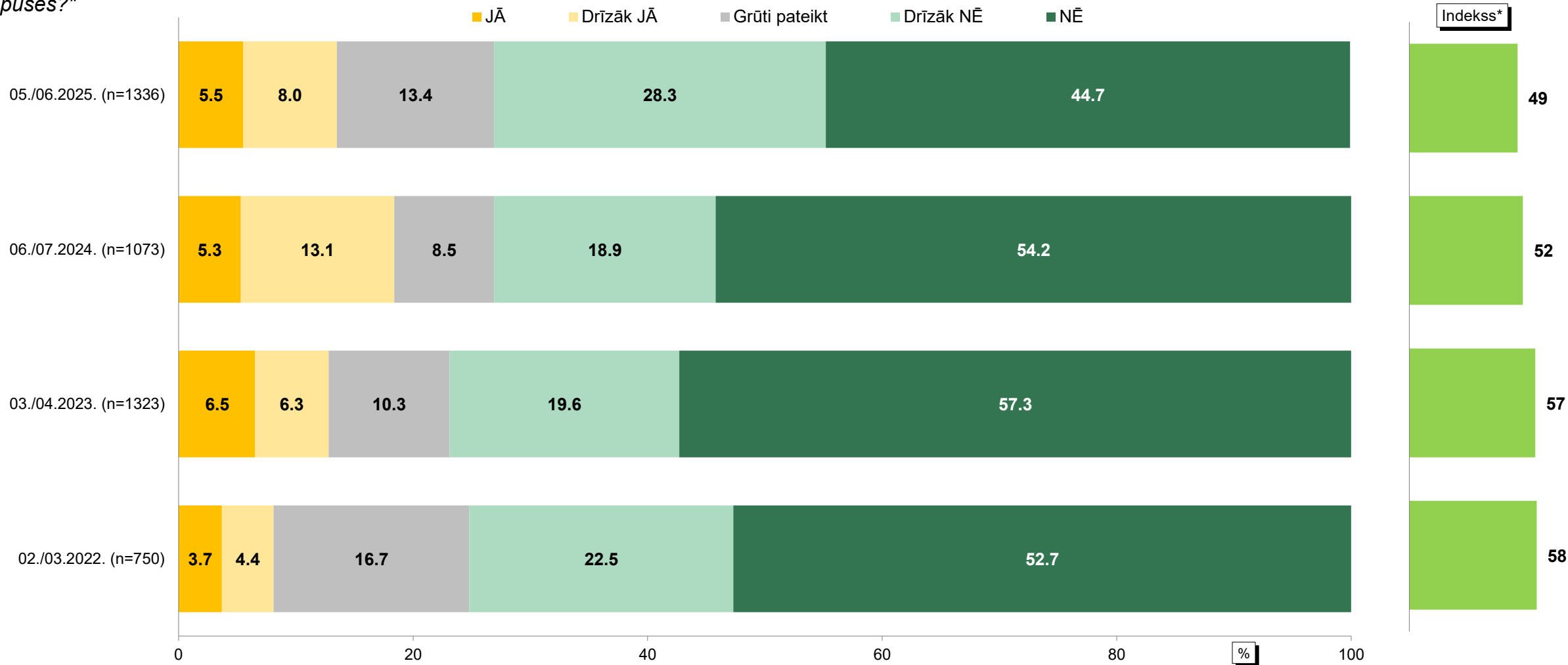
Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Saskare ar pašvaldības radītu vai nenovērstu konkurences ierobežošanu

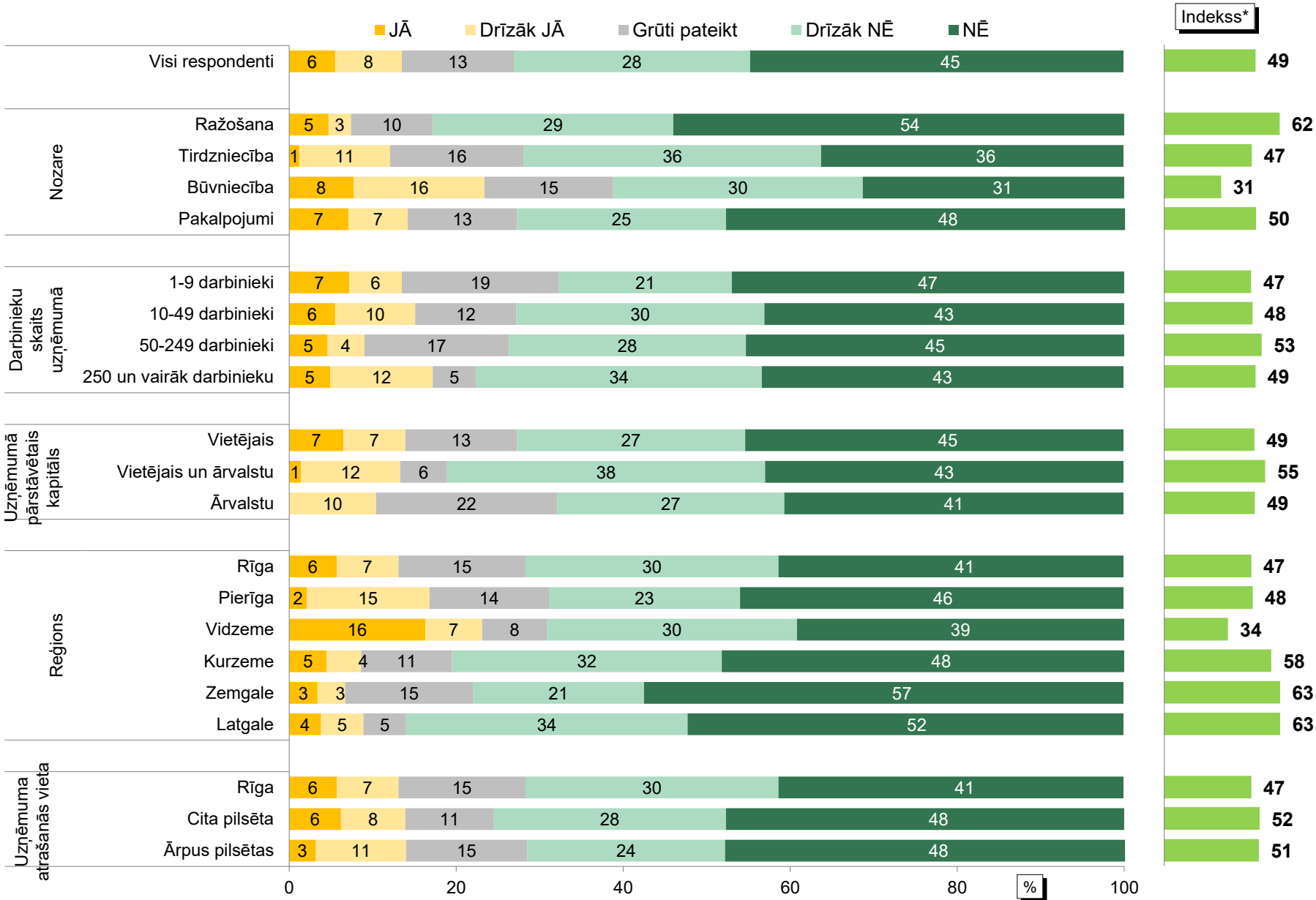
M8a. "Vai Jūsu uzņēmums pēdējo gadu laikā ir saskāries ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no Jūsu pašvaldības puses?"

Bāze: visi respondenti

*Indekss tiek aprēķināts no pozitīvo vērtējumu (nē/ drīzāk nē) īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu (jā/drīzāk jā) īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M8a. "Vai Jūsu uzņēmums pēdējo gadu laikā ir saskāries ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no Jūsu pašvaldības puses?"

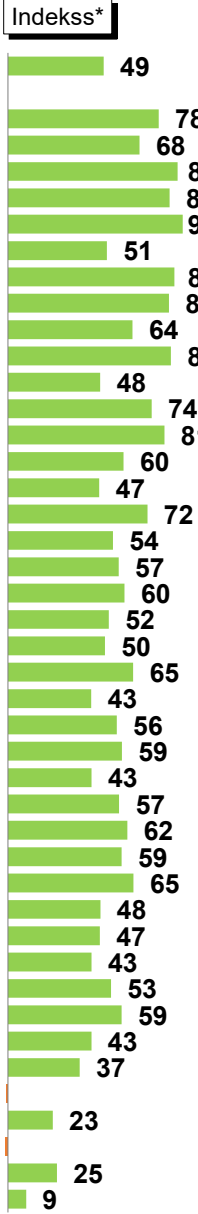
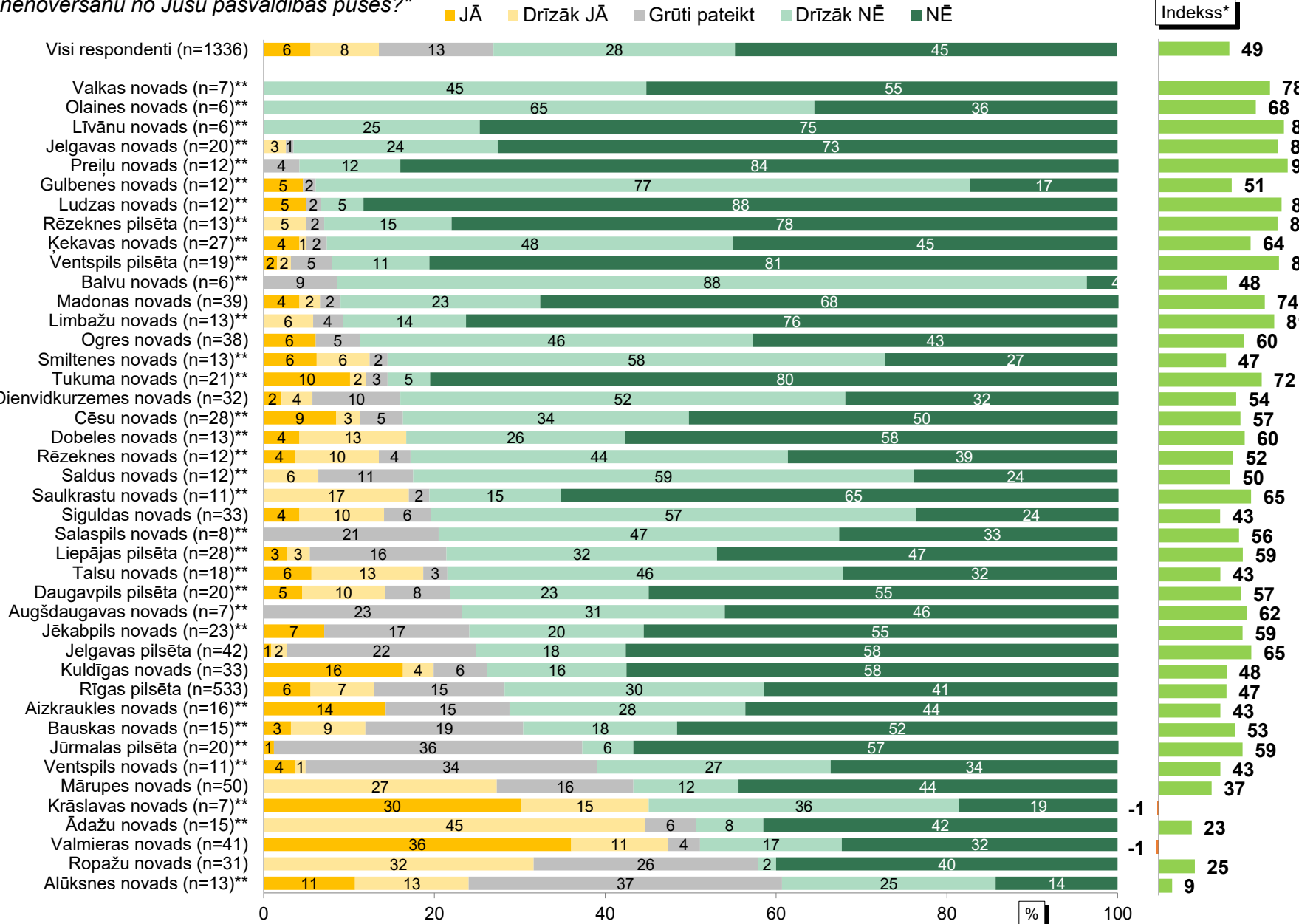

Saskare ar pašvaldības radītu vai nenovērstu konkurences ierobežošanu

Atbildes dažādās uzņēmumu grupās

*Indekss tiek aprēķināts (nē/ drīzāk nē) īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu (jā/drīzāk jā) īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

M8a. "Vai Jūsu uzņēmums pēdējo gadu laikā ir saskāries ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no Jūsu pašvaldības puses?"

Saskare ar pašvaldības radītu vai nenovērstu konkurences ierobežošanu

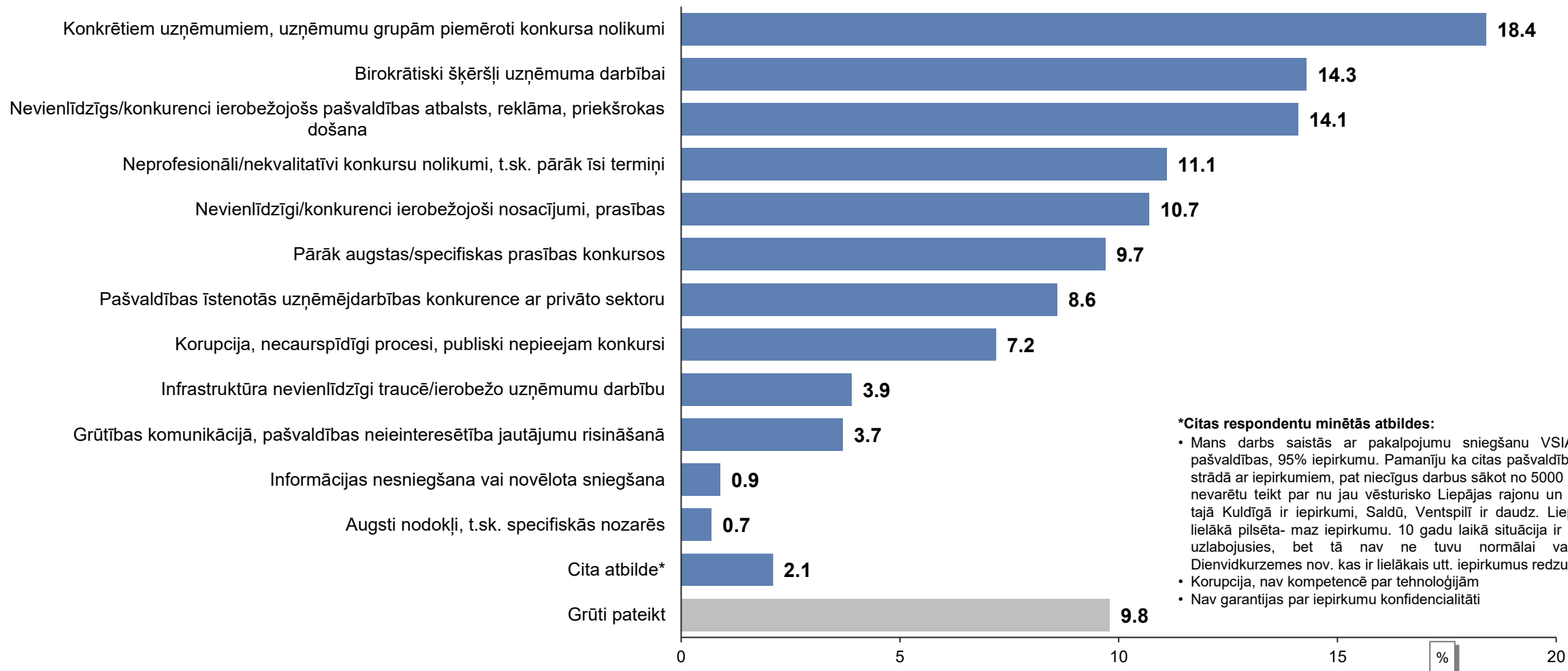
Atbildes atkarībā no uzņēmuma novada

*Indekss tiek aprēķināts (nē/ drīzāk nē) īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu (jā/drīzāk jā) īpatsvaru, turklāt pilnībā pozitīvo un pilnībā negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar 1, bet daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo vērtējumu īpatsvars - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus). Aprēķinot indeksu, netiek ņemti vērā neitrālie vērtējumi un atbildes "grūti pateikt", u.tml.

**Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Pašvaldības radītas vai nenovērstas konkurences ierobežošanas raksturojums

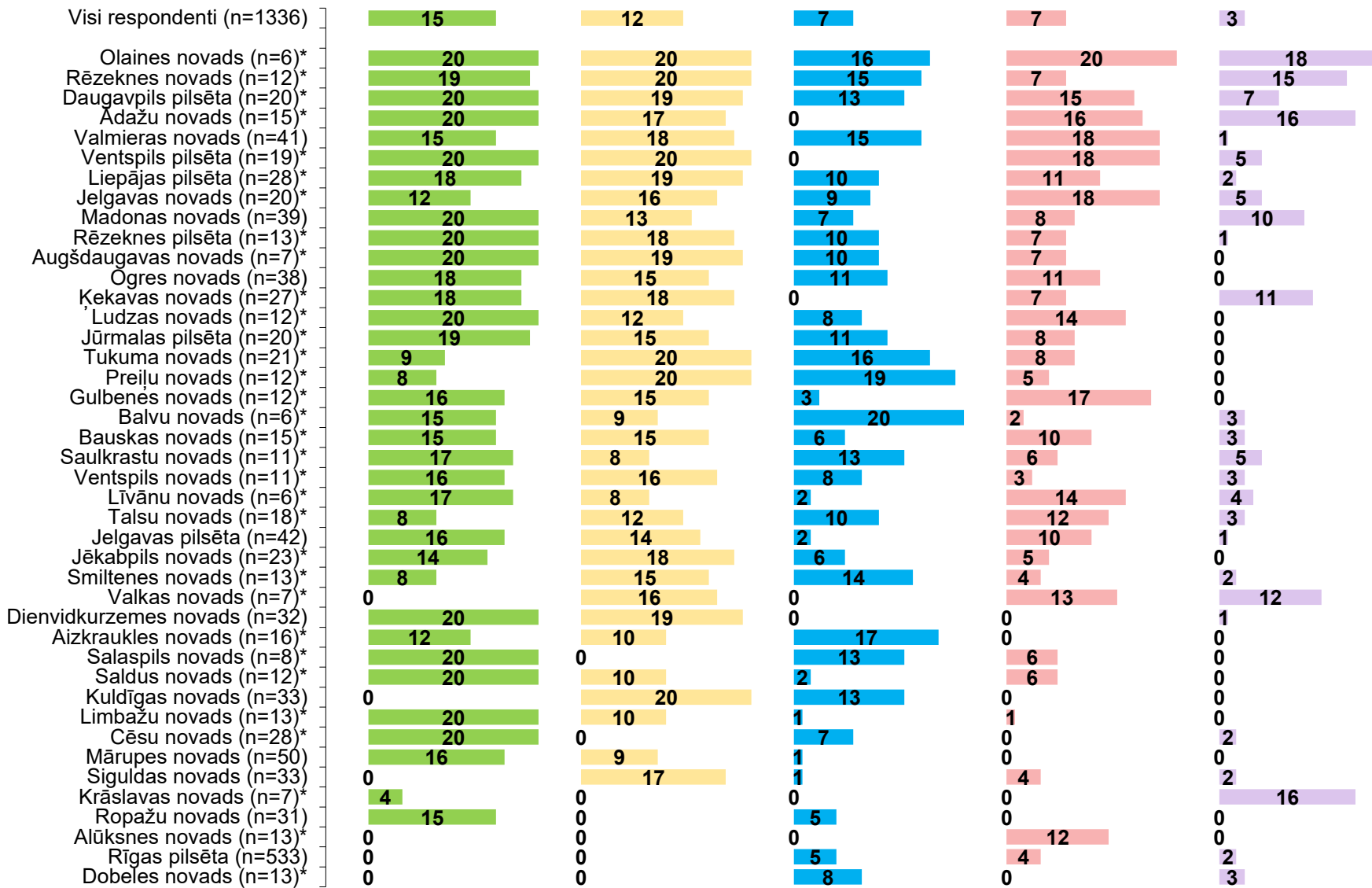
M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"
Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

Uzņēmēju apmierinātība

%

■ Infrastruktūra ■ Saziņa ar pašvaldību ■ Pašvaldības publiskie iepirkumi ■ Atbalsts uzņēmējdarbībai pašvaldības teritorijā ■ Birokrātiskais slogs

Apmierinātība ar dažādiem faktoriem

M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

M2. "Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums?"

M3. "Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)?"

M4. "Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums?"

M7. "Nemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.?"

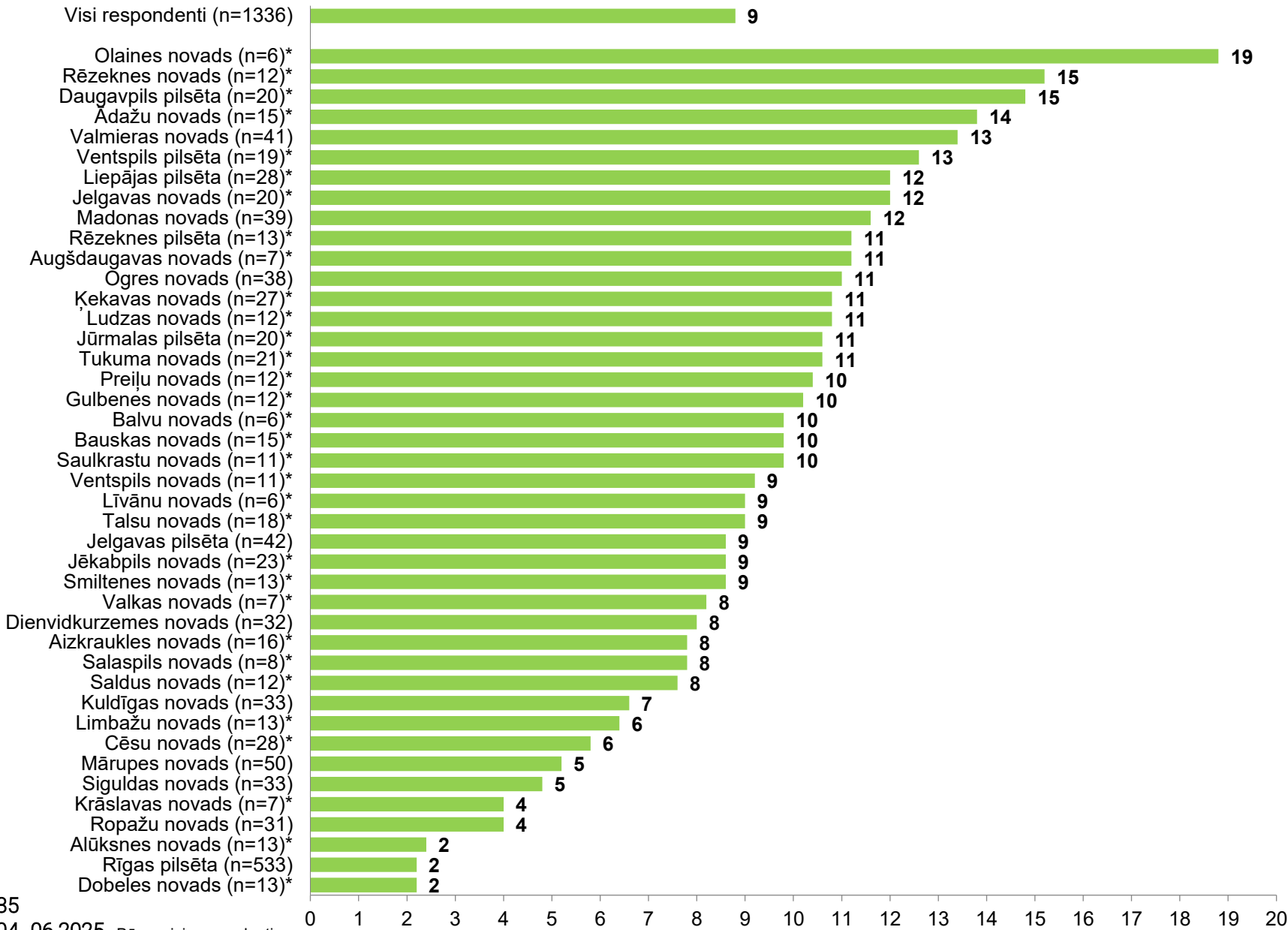
Punktu skaits tiek aprēķināts no šo jautājumu pilnībā un drīzāk pozitīvo vērtējumu īpatsvara. Jautājumā par birokrātisko slogu atbildes "ļoti mazs" un "drīzāk mazs" tiek uzskatītas par pozitīvu vērtējumu.

20 punkti:	80% - 100%
19 punkti:	76% - 79%
18 punkti:	72% - 75%
17 punkti:	68% - 71%
16 punkti:	64% - 67%
15 punkti:	60% - 63%
14 punkti:	56% - 59%
13 punkti:	52% - 55%
12 punkti:	48% - 51%
11 punkti:	44% - 47%
10 punkti:	40% - 43%
9 punkti:	36% - 39%
8 punkti:	32% - 35%
7 punkti:	28% - 31%
6 punkti:	24% - 27%
5 punkti:	20% - 23%
4 punkti:	16% - 19%
3 punkti:	12% - 15%
2 punkti:	8% - 11%
1 punkti:	4% - 7%
0 punkti:	0% - 3%

*Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Uzņēmēju apmierinātība

Kopējā apmierinātība (vidējā vērtība)

M1. "Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?"

M2. "Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums?"

M3. "Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)?"

M4. "Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums?"

M7. "Ņemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.?"

Punktu skaits tiek aprēķināts no šo jautājumu pilnībā un drīzāk pozitīvo vērtējumu īpatsvara. Jautājumā par birokrātisko slogu atbildes "ļoti mazs" un "drīzāk mazs" tiek uzskatītas par pozitīvu vērtējumu.

20 punkti:	80% - 100%
19 punkti:	76% - 79%
18 punkti:	72% - 75%
17 punkti:	68% - 71%
16 punkti:	64% - 67%
15 punkti:	60% - 63%
14 punkti:	56% - 59%
13 punkti:	52% - 55%
12 punkti:	48% - 51%
11 punkti:	44% - 47%
10 punkti:	40% - 43%
9 punkti:	36% - 39%
8 punkti:	32% - 35%
7 punkti:	28% - 31%
6 punkti:	24% - 27%
5 punkti:	20% - 23%
4 punkti:	16% - 19%
3 punkti:	12% - 15%
2 punkti:	8% - 11%
1 punkti:	4% - 7%
0 punkti:	0% - 3%

*Datu apjoms šīs pašvaldības vērtējumā ir ierobežots, tādēļ papildu atbildes palīdzētu stiprināt secinājumus

Pielikums

Pilni atvērtos jautājumu atbilžu tekstus (1)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- 90 % iepirkumu veido tā lai citi nevar piedalīties šajos iepirkumos, nepamatotas prasības vai citas nianšes. Ja tas nelieli iepirkumi pašvaldības piemēram līdz 10 t. tur nav iespējams vispār piedalīties jo tur viss atkarīgs no iepirkuma speciālista
- aizdomas, ka projekti un konkursi valsts kapitālsabiedrībās tiek veidoti tikai priekš dažiem lieliem uzņēmumiem, tiešie ražotāju oficiālie piegādātāji nemaz nevar piedāvāt komponentes, jo konkursos tiek ielikts vis projekts kopā. piemēram, ražošanas elektroaparātūra kopā ar būves celtniecību un ceļu būvniecību, tātad to piedāvāt visu kopā ir spējīgas tikai dažas lielās celtniecības firmas Latvijā. tātad ļoti liels risks , ka lielie uzņēmumi sadalīs projektus(izveidos karteli). piemēram Lietuvā lielākoties valsts kapitālsabiedrības konkursējās par daļām (betons atsevišķi, elektromateriāli atsevišķi, utt.)
- Aizkraukles novada pašvaldībā un tās kapitālsabiedrībās ir ļoti liela korupcija īpaši Pļaviņu komunālie pakalpojumi uzņēmumā, un kā pašvaldībā kopumā viss tiek ar sev labvēlīgiem uzņēmumiem sarunāts jau pirms kādu darbu veikšanas iepirkumiem
- aizliegums izvietot reklāmas, pamatojoties uz absurdiem noteikumiem. Reklāmas bija ar pašvaldību saskaņotas. Būvvaldes visatļautība un monopols lēmumu pieņemšanā
- apmaksas nosacījumi
- atbalsts pašvaldības līdzīga profila uzņēmumam
- atbilde netiks sniegta
- atkritumu apsaimniekošana
- augstas iepirkumu prasības pret pretendentiem
- Augšdaugavas nov. pašvaldība izdod informatīvos izdevumus, kur sevi slavē, tiek tērēti iedzīvotāju un uzņēmēju nodokļi, šo pašvaldības drukājumu vēl vajag piegādāt Augšdaugavas nov. iedzīvotājiem, tiek tērēti nākošie līdzekļi, tiek kropļota uzņēmējdarbība
- bezmaksas pasākumi pagastos un pilsētās
- būvniecības ierobežojumi
- darbojamies mediju sektorā, un Talsu novada pašvaldība izdod savu bezmaksas izdevumu, kas kropļo tirgu, mazina reklāmas
- darbs ar vieniem un tiem pašiem uzņēmumiem, kas atrodas tajā pašā pašvaldībā. Klaniskums, protekcionisms
- daudz statistikas veidlapās
- daudzdzīvokļu namu pārvaldīšana

- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība konkursa kārtībā piešķir līdzekļus - Gorod.lv - Daugavpils ziņas. Tas notika arī pirms vairākiem gadiem (bet žurnālisti Re. Baltica pamanīja un konkurss tika noņemts) utt. tā vietā lai sadarbotos, veidotu laikraksta pielikumu, jo laikraksts Latgales Laiks ir visās pašvaldībās, bibliotēkās. Arī mājas lapas apkalpošanā darbojas vairāki sab. attiecību speciālisti, pašvaldības spodrināšanai utt.
- daži noteikumi pašvaldības uzņēmumu rīkotos konkursos (pieredze, apgrozījums, citi finansiālie rādītāji)
- dažreiz tiek dots pārāk maz laika, lai varētu sagatavoties tenderim
- diskriminējoši noteikumi, kurus var izpildīt viens pretendents
- dīvaini noteikumi izsolēm par LIZ zemēm. Piemēram - ka nedrīkst art konkrēto izsoles objektu, bet tajā pašā laikā ir skaidrs, ka pēc gadiem tur būs dzelzceļš vai apvedceļš - tad jēga kāda. viena deputāta vēlmes realizācija, tādas mazas nianšes arī citās jomās ir bijusi, bet šobrīd - ļoti mazāk novērojama
- Eiropas Savienības līdzekļu apgūšanas administrēšana
- esmu ielīdis tur, kur tieši vai netieši darbojas pašvaldība - izmitināšana
- gribēju iekārtot krāsošanas muzeju. Pašvaldības atbilde bija - telpu nav. Atbilde ir melīga, tikko kādas telpas atbrīvojas, tās tiek par lielu naudu izīrētas. Reāli skatoties nākotnē ,man nav laika savest kārtībā kādu graustu un ierīkot tajā muzeju. es varu vai vienu, vai otru
- grūti pateikt
- ielu nosaukumu maiņa. Bija jāpārstrādā daudz dokumentācijas, un klientiem radās daudz problēmu. Tajā pašā laikā mūsu konkurentiem šādu problēmu nebija
- iepirkuma procedūra novilcināta un sajūta, ka nav pietiekams laiks kvalitatīva piedāvājuma sagatavošanai. Tas liecina par kādu preferenci kādam no pretendentiem
- iepirkuma rezultātu anulēšana un jauna iepirkuma nolikuma izstrādāšana konkrētam pretendenta
- iepirkumi publicitātē Daugavpils valstspilsētas pašvaldība iztērēti 600 000 eiro (savējos) (pētījumi Re. Baltica. Iepirkumu nosacījumi izpildāmi tikai sava portāla ietvaros piesaistītajiem, ja pamana kontrolējošās iestādes iepirkums tiek anulēts. Augšdaugavas novada dome izdod pašvaldības izdevumu (konkurence ar pašvaldību) par mūsu nodokļu maksātāju līdzekļiem sevis slavināšanai un darbinieku klāsts internetam, vienam izdevumam mēnesī līdz 5 darbiniekiem. pašvaldībai ir jādod informācija presei un iedzīvotājiem, bet Augšdaugavas novada pašvaldības sabiedriskie vēl atsūta pretenzijas neatkarīgās avīzes abiem redaktoriem, ka informācija paņemta (konkrēts žurnālists) no viņu portāla. Jautājums, kam domāt
- iepirkumi tiek gatavoti konkrētu piegādātāju interesēs
- iepirkumi tiek piešķirti savējiem
- iepirkumi tiek veikti novēloti, vai pēdējā brīdī. Nav garantijas par iepirkumu konfidencialitāti

Pilni atvērtos jautājumu atbilžu teksti (2)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- iepirkumi vienam pretendenta
- iepirkumiem īss izsludināšanas termiņš - nevar izseko, un uzrakstīts uz 70 lapām. Pēdējā mirklī uzzini, arī izlasīt pietrūkst laika, kur vēl sagatavoties
- iepirkumos nepamatoti prasa pieredzi konkrētā jomā, PVD atzīts uzņēmums spēj ievērot un ievēro visus normatīvos aktus un līdz ar to spēj sniegt pakalpojumus ēdināšanā
- iepirkumos uzvar ar pašvaldības darbiniekiem saistītu personu uzņēmumi, kuriem ir bijusi pieejama papildus informācija
- iepirkums radīts konkrētai kompānijai
- iepirkumu apjoms, kas ierobežo mazo uzņēmumu iespējas piedalīties iepirkumā. Institucionālie klienti ir dažu veco uzņēmumu iespēja
- iepirkumu nolikumi sagatavoti konkrētam tirgus dalībniekam
- iepirkumu noteikumi dažkārt ietver nosacījumus, kuri izpildāmi ļoti ierobežotam uzņēmumu skaitam
- iepirkumu noteikumi un specifikācijas maldīgas
- iepirkumu prasības
- iepirkumu prasības pakārtotas konkrētam uzņēmumam, ka arī manas nozares elementāru lietu nezināšana neizpratne vai arī nevelēšanas izprast
- iepirkumu prasības, tendencioza konkursa piedāvājumu izvērtēšana, pārmērīga birokrātija un sīkumainība
- ierobežojoši noteikumi
- ierobežota informācijas pieejamība par konkursiem
- ierobežota piedalīšanās iepirkumos dēļ mazā patstāvīgo darbinieku skaita
- informācijas noplūde par uzņēmuma gaitu un attīstību
- ir informācija par korupciju lielos apjomos bet zinām ka nevaram par to ziņot jo mēs esam atkarīgi no pašvaldības lēmumiem
- ir pakalpojuma sniedzēji, kas darbojas jau sen, jaunos iekšā nelaiž, roka roku mazgā
- ir problēmas ar izmitināšanas nozares piedāvājumu pilsētā, jo pašvaldība šobrīd ir lielākais izmitināšanas pakalpojumu sniedzējs. tā apsaimnieko lielāko daļu gultas vietu pilsētā. Cenas ir acīmredzami zemākas nekā brīvā tirgū tām vajadzētu būt. Šīs naktsmītnes ir pasargātas no dažādām problēmām ar pārvaldošo pašvaldības iestāžu saimnieciskajiem resursiem un budžetu
- it kā fiktīvi uzrādīja to ka mūsu uzņēmumā ir parādsaistības ar valsti . Kas bija nepatiesība , kā rezultātā konkurents fiktīvi uzvarēja konkursu
- iznomā telpas pasākumiem par brīvu
- izplūduši iepirkumu priekšmetu apraksti
- izrādīja lojalitāti cita novada uzņēmumam
- izsludinātajos konkursos ir ļoti šaurs prasību loks, nenoformulētas tehniskās prasības - lai varētu mazāks skaits uzņēmumu piedalīties konkursā. primāri lētāka cena, bet nenovērtē ilgtspējību un kvalitāti
- ja vajag uzvarēt iepirkumos - uzvar draugu draugi
- jau gadiem pavasarī tiek aizvērti ceļi, jeb noteikts svara ierobežojums uz aptuveni 1,5 mēnešiem. Kaut gan tieši pavasarī sākas sezona zāgmateriālu pārvietošanai. Vienu gadu pēdējo 10 gadu laikā ierobežojums nebija. neviens pašvaldības pārstāvis ne no novada, ne pagasta nekad neinformē, nekonsultējas ar uzņēmumiem, kuri atrodas šajā teritorijā un kurus ietekmē šo pārvadājumu (virs 10 t.) aizliegums
- Jelgavas pilsētas svētku pasākumā 2024. gada maijā deva priekšroku citam konkurējošam uzņēmumam no citas pilsētas piedāvāt savus pakalpojumus svētkos, noliedzot mūsu pieteikumu pēdējā brīdī, kaut vai esam nodrošinājuši šos svētkus ar atrakcijām jau vairākus gadus pēc kārtas
- kā uzņēmējs, kas maksā nodokļus, esmu vairākkārt informējis par nozares pelēkajiem uzņēmumiem. Tomēr pat pašvaldības informatīvajos materiālos šie uzņēmumi joprojām ir kā savējie. Pašvaldības reklāmas materiālos ir šo uzņēmumu pakalpojumu fotogrāfijas
- klibo iepirkumu procedūra - informācija zināma un specifikācijas tiek pielāgotas tikai šaurākam lokam
- konkrētiem uzņēmumiem ir savs cilvēks pašvaldībā, kurš sniedz informāciju par iepirkuma gaitu
- konkurence, ar trešām pusēm saskaroties
- konkurences ierobežojoši noteikumi iepirkumā
- konkurentu kafejnīcās un arī restorānos netiek izsniegti pirkumu čeki, tikai starpčeki
- konkursa nosacījumi
- konkursi tiek veikti nevajadzīgos gadījumos
- konkursos un aptaujās piedalās uzņēmumi, kam ir nodokļu parādsaistības vai uz noteiktu laiku to nav
- konkursos viss tik smalki aprakstīts, ka jau cauri redz, kas saņems šo pasūtījumu
- konkursu neparedzamība. Konkurenti kas piedalās dažādās shēmās un iesniedz piedāvājumus sfērās kurās vispār nestrādā, vai arī uzņēmumam ir viens valdes loceklis acīmredzot ir kaut kādas iespējas izgatavot ārpus Latvija un ES ievest iekšā un norādīt kā Latvijas ražojumu. Publiskajos iepirkumos vairs nepiedalāmies
- korumpētība konkursos, jo jau zināmi uzvarētāji

Pilni atvērtos jautājumu atbilžu teksti (3)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- korupcija, nav kompetencē par tehnoloģijām
- kritērijs, darba spēka atalgojuma kritērijs
- kultūra ir ļoti specifiska nozare. Iedodot naudu vienam kultūras pasākumam citam netiek nauda
- Ķekavas novads strādā ar saviem uzņēmumiem lobē tos
- lasot nolikumus ir skaidrs, ka tie rakstīti konkrētiem uzņēmumiem un cilvēkiem
- lieli noteikumi
- liels nodokļu slogs
- lobēšana pašvaldības konkursos
- ļoti negodīgi publisko iepirkumu nosacījumi
- ļoti vāji sagatavoti iepirkumi
- mans darbs saistās ar pakalpojumu sniegšanu VSIA, VAS, pašvaldības, 95% iepirkumu. Pamanīju ka citas pašvaldības aktīvi strādā ar iepirkumiem, patniecīgus darbus sākot no 5000 EUR. To nevarētu teikt par nu jau vēsturisko Liepājas rajonu un pilsētām tajā. Kuldīgā ir iepirkumi, Saldū, Ventspilī ir daudz. Liepāja - 3 lielākā pilsēta- maz iepirkumu. 10 gadu laikā situācija ir nedaudz uzlabojusies, bet tā nav ne tuvu normālai vai labai! Dienvidkurzemes nov. kas ir lielākais utt. iepirkumus redzu maz
- mazo aldaru dalība pašvaldības pasākumos. Kopš Neatkarīgo aldaru apvienības izveides situācija uzlabojusies
- mājiens uz kukuli no pašvaldības puses
- mēs agrāk taisījām galdniecībā bērnu gultīnās - tagad kad pasūtījums nāca dec. 24 dažās nedēļas kā izsaukums, protams ka galdnieki mums nestrādās pie Ziemassvētkiem. Kāpēc vispār jāizsludina pasūtījums ja zināt ka nav kas to izpilda. birokrāti lai laikus paskurbina savas staras, nevis - izdod rīkojumu un tad aizejam atvaļinājumā, iekļaujot svētku dienas, atv. pagarinājums par attiecīgām svētku dienām (diemžēl, bet šī kropļiskā norma vēl joprojām spēkā LV un EU)
- mūsu pašvaldībā tiek lobēti konkrēti uzņēmumi, kas tiek iekļauti Cēsu domes veidotajos reklāmas materiālos. tajā pašā laikā mūsu veidotie pasākumi tiek ignorēti un nu jau atklāti tiek atteikta palīdzība. Jūtam, ka pašvaldībā notiek konkurences mākslīga kropļošana. Runa iet par mākslas un kultūras jomu
- mūsu uzņēmums atrodas Mārupes pašvaldībā tikai pus gadu tādēļ grūti veikt vērtējumu. Problēma bija ar ofisa, noliktavas ēkas nodošanu ekspluatācijā, kuru mēs īrējam
- nav runa par mūsu pašvaldību. Tā ir problēma visās pašvaldībās. Piemēram, Dienvidkurzemes, Kuldīgas, utt.. Iepirkumu specifikācija atbilst tikai vienam noteiktam piegādātājam
- neadekvātas prasības publiskajos iepirkumos
- neatļaušana bez maksas izmantot āra terases ziemas periodā
- necaurskatāmi konkursi, ko organizē Rīgas pašvaldība. Iedzīvotāju intereses netiek pilnībā ņemtas vērā, īstenojot infrastruktūras projektus — rodas sajūta, ka budžets vienkārši tiek iztērēts bez skaidra pamatojuma
- neesmu redzējis pašvaldības piedāvājumus Rīgas apzaļumošanā, zaļo zonu veidošanā utml.
- neizmanto mūsu pakalpojumus
- neminēja
- nepamatotas un muļķīgas prasības iepirkumos. Neko nedara un turpina
- nepamatoti augstas prasības iepirkumiem
- nepamatoti liela pieredzes nepieciešamība objektam, kur nav tik liela platība kā pieprasīts pieredzē
- nepamatoti stingri nosacījumi uz vēsturisku objektu konkursiem, prasība līdzīgs objekts
- nepietiekams laiks sagatavoties iepirkumam
- neredzu publiskos iepirkumus, attiecīgi nav iespējas konkurēt
- nesamērīgas un nepamatotas prasības, kuras var izpildīt tikai daži uzņēmumi Latvijā un kas attiecīgi padara projektu daudz dārgāku, taču tas pats iepirkums tiek atkārtoti sludināts un atkal pārtraukts. Iepirkumos tiek norādītas neprecīzas specifikācija un apjomi, kas atšķiras realitātē
- nesavlaicīga informācija, haotiska komunikācija, atbildīgo izvairīšanās
- neskaidri iepirkumi
- neskaidri, necaurspīdīgi noteikumi, kas tika individuāli pielāgoti, bez skaidrojuma, priekš savējiem
- netiek ievērota demokrātiska attieksme pret visiem uzņēmumiem
- netiek ņemti vērā ieteikumi no pašvaldības puses, netiek turēti solījumi, nav iedziļināšanās, bet tikai notiek statiskas darbības, lai atraststītos - ir izdarīts
- nevienlīdzīga normatīvo aktu regulējumu piemērošana konkurējošiem uzņēmumiem, tādējādi radot priekšrocības dažiem
- nomāto zemi nopērk personas, kas strādā pašvaldībā, jo ir pieejama informācija - kuram iedzīvotājam grūtības ar zemes nodokļiem utt. (Neskatoties, ka mēs to jau iekopām, deklarējam LAD, nepiedāvāja pirmspirkuma tiesības). vnk painformēja, ka jānovāc pēdējā raža, ieteiktu centralizēt īpašumu nodokļa pārvaldību, lai nebūtu vietējo interešu konfliktu. Persona, kas strādā pašvaldībā, strādā arī uzņēmumā ar ko jākonkurē un ir pieejama informācija, kad kur īpašumi ir pieejami izsolēs, kavē maksājumus utt.

Pilni atvērtos jautājumu atbilžu tekstus (4)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- pašvaldība dažos gadījumos nepiešķir vienlīdz godīgi finansējumu visiem bērniem atkarībā no tā, vai viņi mācās valsts vai privātajā mācību iestādē
- pašvaldība iepērk preces, līdzīgas mūsu ražotajām precēm, nevis no mums, bet no firmas, kas atrodas 40 km attālumā - nav caurspīdīguma konkursos
- pašvaldība ilgstoši (pat gadiem) kavē dokumentu izskatīšanu un pielāgo sniegtās atbildes konkurentu procesiem un vēl vairāki citi signāli liek domāt ka procesi ir ļoti necaurspīdīgi
- pašvaldība iznomā par ļoti zemām cenām pašvaldības telpas t.i. tautas namus banketu rīkošanai. Uzņēmums nevar konkurēt ar pašvaldību kurai maksā nodokļus
- pašvaldība iznomā telpas pa tik zemu cenu kādu uzņēmējs nevar iedot klientam. Pašvaldība apkopēju, elektrību, apkuri, telpu remontu u.t.t. nomaksā no pašvaldības budžeta (mūsu nomaksātajiem nodokļiem). Savukārt mums šie visi izdevumi jāmaksā no sava maciņa, līdz ar to uzņēmējs Jēkabpils novada lauku teritorijā nevar attīstīties, pat izdzīvot ir neiespējami
- pašvaldība lobē iepirkumos savus pietuvinātos uzņēmumus
- pašvaldība lobēja sev pietuvinātos uzņēmējus
- pašvaldība ļoti formāli reaģēja uz nelikumīgu koplietojuma komunikāciju nojaukšanu objektā, atkratījās no problēmas, nepiedāvāja juridisku palīdzību sakārtot komunikāciju atjaunošanu vairākām juridiskām personām
- pašvaldība mani kā vietējo uzņēmumu nemaz neatbalsta, vēl vairāk, grib ierobežot
- pašvaldība neatpoguļo kādus prezentācijas materiālus izvēlējušies no novada uzņēmējiem. Pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlētas dāvanas iepirkumam
- pašvaldība negodīgi veic līguma interpretāciju un aprēķina maksu, kas neatbilst parakstītajam līgumam
- pašvaldība nepietiekami izvērtē komersanta darbu un atbilstīgo nozari
- pašvaldība pati konkurē ar manu uzņēmumu piedāvājot bezmaksas pakalpojumus manā darbības jomā
- pašvaldība pati konkurē ar uzņēmējiem, piemēram pa organizējot pasākumus
- pašvaldība rada konkurenci sabiedriskiem pasākumiem. Uzņēmējiem nākas konkurēt ar pašvaldību organizētajiem koncertiem un citiem bezmaksas pasākumiem
- pašvaldība tiešā veidā konkurē, izmantojot publisko finansējumu

- pašvaldība veido atpūtas vietas, bet publiski ērti un nepārprotami nenorāda, cik lielu finansējumu iztērē šo vietu izveidošanai un uzturēšanai. tādējādi sabiedrībā tiek radīts maldīgs priekšstats, ka ir atpūtas vietas, kuras pieejamas bez maksas. Ja informācija tiktu publiskota, tad sabiedrība ne tikai uzzinātu, cik šādas pašvaldības aktivitātes izmaksā, bet arī ļautu publiski vērtēt vai šādas aktivitātes ir vajadzīgas, tajā skaitā, vai nav svarīgākas aktivitātes, kuras īstenot (piemēram, vai svarīgāk nebūtu ieguldīt iedzīvotāju izglītībā)
- pašvaldība vispirms izvēlas savu pakalpojumu piegādātāju un tad gatavo iepirkuma dokumentāciju, kurā nevar skaidri pateikt kā tiek vērtēts iepirkuma uzvarētājs
- pašvaldībai būtu jāievēro konkurences neitralitāte, negodīgus paņēmienus izmanto nevis pašvaldība, bet paši uzņēmēji
- pašvaldībai ir līdzīga kapitālsabiedrība, kura sniedz tādus pašus pakalpojumus
- pašvaldībai nav vienota standarta attiecībā uz prasībām pret uzņēmumiem - vietējam uzņēmumam tiek izvirzītas augstas prasības, bet ķīniešu uzņēmumam tiek dotas lielas atlaides attiecībā pret darba drošību un citiem svarīgiem ar ražošanu saistītiem aspektiem
- pašvaldības bezdarbība, birokrātija, būvvaldes darbība
- pašvaldības darbinieks strādā arī uzņēmumā kas piedalās cenu aptaujā, un protams, arī šis uzņēmums uzvar
- pašvaldības iesaistīšanās uzņēmējdarbībā
- pašvaldības lielākos pasūtījumus vairumā gadījumu izpilda koalīcijas politiķiem pirms šķietami pietuvināti izpildītāji
- pašvaldības rīkotajos vai finansiāli atbalstītajos pasākumos iespēja piedalīties un nopelnīt tiek dota uzņēmumiem, kurus viņi atlasa tikai pēc sev zināmiem principiem un noteikumiem. Pārējie tiek ignorēti
- pašvaldības turpina izdot un bez maksas izplatīt drukātus informatīvus izdevumus, tajā skaitā Cēsu novada pašvaldība, imitējot preses izdevumus - laikrakstus. informatīvajā izdevumā tiek publicēta arī komerc reklāma, piemēram, par uzņēmuma SIA Zeit koncertiem, arī par pašvaldības kapitālsabiedrības Vidzemes koncertzālē notiekošiem pasākumiem, kurus neorganizē pati Vidzemes koncertzāle, tikai izīrē telpas. Cēsu novada vietvaras izdevums palielina lappušu skaitu, bet lasītājam tiek sniegta vienaspusēja informācija tikai no vietvaras skatījuma
- patiesībā nav nekādas komunikācijas ar pašvaldību kopš pagasta pārvalde notiek centralizēti novadā. Nulle komunikācijas
- pārāk daudz nepieciešami dažādi dokumenti
- pārāk punktuāli pieiet likuma normām ar savu traktējumu
- pārlietu lielu kvalifikācijas prasību izvirzīšana konkursa nolikumā

Pilni atvērto jautājumu atbilžu teksti (5)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- pārspīlēti augstas kvalifikācijas prasības iepirkumā nozarē, kur darbojas mans uzņēmums. Rezultātā parakstīts līgums ar citu kompāniju par summu, kas pārsniedz vairāk kā 2 reizes summu kādu būtu piedāvājuši mēs
- piedaloties 2 reizes konkursā ar vislabāko cenu, vienas kļūdas dēļ tika noraidīta iespēja piedalīties, lai arī būtu bijis iespējams ļoti vienkārši šo kļūdu izlabot
- piemēram: konkursā jāpiedalās ar tīriem papīriem, atrodas kāds nekustamā īpašuma nodokļa parādnieks - konkursa noteikumi ir izstrādāti nepatiesi, nepareizi - uzņēmums nav nodokļu parādnieks
- politiski arī dažreiz neizsniedz licences vai vilcina laiku
- prasības uzņēmuma infrastruktūras efektīvai izvietošanai un pilnvērtīgai ekspluatācijai
- priekšrocību radīšana vajadzīgam uzņēmumam (nav pierādāma)
- priekšroka tiek dota kādam konkrētam produktam vai piegādātājam, ne-Latvijas uzņēmumam/-iem
- priekšroka tiek dota lieliem uzņēmumiem (Rīgai) un mazie - vietējie tiek pastumti malā
- priekšroka un priekšrocības tiek dotas pašvaldības iestādēm nevis privātajām
- privātā izglītība nesaņem līdzvērtīgu pieeju pakalpojumiem, nesejo dotācijas
- publiskās infrastruktūras objekts pielāgots konkrētam pašvaldības vadītājam pietuvinātam uzņēmējam
- publiskie iepirkumi ir mērķtiecīgi tendēti uz konkrētiem uzņēmumiem
- Rankas Kultūras nama vadītāja liek ar viņu saskaņot cenas par kādām es plānoju tirgoties viņas pasākumos. Es arī vēlējos organizēt kultūras pasākumu, bet Gulbenes Kultūras pārvalde man to neatļauj
- saņemot uzaicinājumu uz konkursu, konkursa noteikumi jau iepriekš ir izveidoti tādi, kas ir labvēlīgāki citiem uzņēmumiem
- savlaicīgi neziņo par iepirkumu konkursu noteikumu, prasību un pat to norises datumu izmaiņām
- siltumtīkla nesakārtotība Rīgā
- situācijā, kad piedalos iepirkumu konkursā un esi vienīgais dalībnieks un dokumenti ir kārtībā, pasūtītājs pārtrauc iepirkuma procedūru, jo izrādās nepietiekot naudas vai iepirkums neesot pareizi izsludināts
- slikti sagatavota dokumentācija
- sniedz iepirkuma iespējas uzņēmumiem kas nemaksā nodokļus. Kas nodarbina trešo valstu pilsoņus un dempingo cenas zem tirgus
- sociālo pakalpojumu jomā pašvaldība dublē
- strādājam daudzās pašvaldībās, tāpēc situācijas ir dažādas
- subsidētas naktsmītnes
- tas ir saistīts ar zaļo darbību, dabas aizsardzību
- tas lai paliek
- tā ir izkropļota situācija - pašvaldība lobē savas veselības aprūpes iestādes, kas ir viņu pārvaldībā, līdz ar to dažiem konkurentiem ir izveidoti labāki apstākļi, jo par daudziem resursiem viņiem nav jāmaksā - tos viņi saņem no pašvaldības
- telpu neesamība novadā
- tiek izsludinātas izsoles uz kuģu piestātnēm, kuras mums ir nepieciešamas komercdarbībai, netiek vērtēta vispār uzņēmēju labticība, izsoles noteikumi ir ar izteiktiem lobijiem, izsoles tiek anulētas (nepaskaidrojot patiesos iemeslus)
- tiek izsolēs nosacījumi, ko var pilnībā izpildīt tikai dažas bankas, komunikācija ar pašvaldību ir vērtējama, kā 0, jo nevar viņus sazvānīt
- tiek izvēlēti vecāki uzņēmumi, kuriem jau ir iepriekš bijusi sadarbība
- tiek prasītas garantijas, pat līdz 5 gadiem, kur tiek iesaldēti uzņēmuma līdzekļi. Maziem uzņēmumiem, kur apgrozījums ir neliels, ir neiespējami saņemt garantiju neiesaldējot naudas līdzekļus. Lieliem uzņēmumiem, tas ir vienkārši
- tiek prasīti pārāk lieli apjomi
- tika palielināti nodokļi
- tūrisma nodoklis. Palielināja cenu tūristiem par nakšņošanu, bet ieguvumu nemana
- uzņēmuma nomāto zemes platību ir plānot iekļaut novada, pagasta ainaviskajā teritorijā, kas radīs lielus un liekus šķēršļus tālākai uzņēmuma attīstībai un palielinās ražotās produkcijas pašizmaksu, tādējādi samazinās konkurētspēju. pašvaldība šo plānu gatavo jau 26 mēnešus, tas ir izmaksājis vismaz 30000 €, kas rūpīgi tiek slēpts
- uzņēmums darbojas izdevējdarbības, mediju nozarē, un pašvaldība konkurē šajā ziņā, izdodot pašvaldības izdevumu un aktivizējot PR, atņemot mediju uzņēmumam darbu
- vairāk vajadzētu veicināt uzņēmējdarbības vidi
- vairākiem būvniecības, remontu pasūtījumiem šķietami nepamatoti augstas cenas
- vasaras tirdzniecības vietu likvidēšana. Jauno tirdzniecības vietu neadekvātās prasības kiosku būvniecībā. Vizuālā izskata bezalternatīvisms. Domes attālināšanās no uzņēmēju iespējām tādu vasaras projektu realizēšanā
- Ventspils pašvaldībai piederošs uzņēmums Ventspils labiekārtošanas kombināts ir īpašnieks Ventspils apkārtnē lielākajam kempingam, kurā ir arī vairāki desmiti labiekārtoti namiņi

Pilni atvērtos jautājumu atbilžu tekstus (6)

M8b. "Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?"

Atvērtais jautājums, iespējamās vairākas atbildes

- Ventspils pilsētai daļēji piederošajam Olimpiskajam centram Ventspils pieder 3 zvaigžņu viesnīca, kurā uzņem sportistu grupas, komandas
- Ventspils tehnikuma un Ventspils Augstskolas dienesta viesnīcas (kas atjaunotas/celtas par ES līdzekļiem) vasaras mēnešos tiek izmantotas kā viesnīcas- tās nodrošina izmitināšanu tūrisma grupām, dažādu domes struktūrvienību viesu izmitināšanai
- visaptveroša birokrātija. Neadekvāti maksājumi, piemēram, par autostāvvietām. Sarunāti iepirkumi
- visdažādākās grūtības Rīgas Brīvostas uzņēmumiem - no birokrātiskām un finansiālām līdz infrastruktūras
- viss jau laikus izlemts - to var redzēt ar neapbruņotu aci. Nesaku ,ka tā ir korupcija-drīzāk vienaldzība. Ātrāk nogrūst, lai neviens nepiesienas
- zemas kvalifikācijas iepirkumu komisijas locekļi
- zemākā cena ir galvenais kritērijs
- Zemesgabali infrastruktūras objektiem tiek iepirkti no domes priekšsēdētāja pārstāvētās partijas ziedotājas.
- nav atbildes (minēts 6 reizes)

Aptaujā izmantotā anketa

M1. Kā Jūs kopumā novērtētu pašvaldības, kurā atrodas Jūsu uzņēmums, atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldības teritorijā?

Ļoti labs	1
Drīzāk labs	2
Drīzāk slikts	3
Ļoti slikts	4
Grūti pateikt	8

M2j. Kā Jūs kopumā novērtētu birokrātisko slogu ar ko saskaras uzņēmumi, saņemot pašvaldības pakalpojumus (piemēram, atļaujas, atskaites, būvvalžu darbs, u.c.) pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai, Jūsprāt, tas ir...

Ļoti liels	1
Drīzāk liels	2
Drīzāk mazs	3
Ļoti mazs	4
Grūti pateikt	8

M3. Cik apmierināti Jūs esat ar infrastruktūru pašvaldībā, kurā atrodas Jūsu uzņēmums (piemēram, autoceļi, komunālie pakalpojumi (t.i., ūdens, kanalizācija, apkure, ja tiek izmantota centralizētā), sakaru pieejamība, u.tml.)? Vai Jūs ar to esat...

Pilnībā apmierināti	1
Drīzāk apmierināti	2
Drīzāk neapmierināti	3
Pilnībā neapmierināti	4
Grūti pateikt	8

M4. Cik apmierināti Jūs esat ar saziņu ar pašvaldību, kurā atrodas Jūsu uzņēmums? Vai Jūs ar to esat...

Pilnībā apmierināti	1
Drīzāk apmierināti	2
Drīzāk neapmierināti	3
Pilnībā neapmierināti	4
Grūti pateikt/ nav vērtējuma	8

M5. Vai Jums, Jūsu uzņēmumam ir vai būtu noderīgs Jūsu pašvaldības atbalsts darbaspēka pieejamības nodrošināšanai?

Ir/ Būtu	1	---- > M6
Nebūtu	2	---- > M7
Grūti pateikt	8	

M6. Cik apmierināti Jūs esat ar Jūsu pašvaldības atbalstu darbaspēka pieejamības nodrošināšanai? Vai Jūs ar to esat...

Pilnībā apmierināti	1
Drīzāk apmierināti	2
Drīzāk neapmierināti	3
Pilnībā neapmierināti	4
Grūti pateikt, / nav vērtējuma	8

M7. Ņemot vērā visu, ko Jūs par šo jomu zināt, kā Jūs vērtējat Jūsu pašvaldības veiktos publiskos iepirkumus, t.i., cik daudz par tiem ir laicīgi un pilnīgi sniegta publiski pieejama informācija, cik godīga ir to norise, u.tml.? Vai Jūs ar tiem esat...

Pilnībā apmierināti	1
Drīzāk apmierināti	2
Drīzāk neapmierināti	3
Pilnībā neapmierināti	4
Grūti pateikt / nav vērtējuma	8

M8a. Vai Jūsu uzņēmums pēdējo gadu laikā ir saskāries ar konkurenci ierobežojošu apstākļu radīšanu vai nenovēršanu no Jūsu pašvaldības puses?

JĀ	1	---- > M8b
Drīzāk JĀ	2	
Drīzāk NĒ	3	---- > beigas
NĒ	4	
Grūti pateikt	8	

M8b. Lūdzu, dažos vārdos raksturojiet, kas tie bija par konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, kurus radīja vai nenovērsa Jūsu pašvaldība?

.....

